

DIRVA

Nr. 110

Rugsėjis-Sept. 27, 1963

Cleveland, Ohio

Duonos trūkumas Sovietijoje

SAUSRA, KOLŪKIEČIŲ PASYVUS SABOTAŽAS IR PATIES CHRUŠČIOVO NETIKĖS ŪKININKAVIMAS PRIVEDĖ SOVIETUS PRIE TOKIOS ŽEMĖS ŪKIO KRIZĖS, KAD NET TEKO ĮVESTI DUONOS NORMAVIMĄ. — MASINIS KVIEČIŲ PIRKIMAS SUKĖLĖ DŽIAUGSMO AUGINTOJŲ SLUOKSNIUOSE, TAČIAU KARTU BĮJOJAMA, KAD BUVO PRALEISTA PROGA PAVEIKTI SOVIETŲ POLITIKĄ.

vytautas meskauskas

Maskvos radijas nutraukė savo programą ir geriausias sovietų pranešėjas Levitanas, kuris skelbė visus didžiuosius laimėjimus 2 D. karui baigiantis, pranešė tautai, kad Nikita Sergejevičius Chruščiovas nutraukė savo atostogas ir nuyko į rugiapitę žemutinės Volgos srityje. Ką jis ten darė, barėsi ar gal pats su kolūkiečiais rinko pabertus grūdus, šiuo tarpu dar nežinoma. Viena aišku, kad jo įsikšimas nieko nepadėjo. Užpraeitą savaitę Sovietų Sąjungos didmiesčiuose buvo įvestas duonos pirkimo normavimas. Pagal kortelę asmuo gali nusipirkti du kilogramus juodos ar vieną kilogramą baltos duonos. Normos pakenčiamos, nors reikia atsiminti, kad duona ten yra pagrindinis maistas. Iš kitos pusės — kokia tai atestacija santvarkai ir "planingam" ūkiui, kuris priėjo prie tokios būklės taikos metu! Kartu Sovietų Sąjunga praktiškai nupirko visą Kanados kviečių derlių — 235 milijonus bušelių (1 U.S. Bushelis — 35,24 litrų), 58,5 milijonus bušelių Australijoje, kur saurezervavoteisė pirkti papildomai dar 64,5 milijonus bušelių. Viso už kviečius sovietai turės sumokėti per 600 milijonų dolerių.

Kas gi privedė prie tokios katastrofingos padėties? Priežasčių buvo keletas:

- * sausra, nors ir nevisoje Sovietų Sąjungoje; Lietuvoje derlius buvo pakenčiamas;
- * kolūkiečių kova už būvį;
- * Chruščiovo žemės ūkio politika.

Chruščiovas, tikėdamasis pa-

didinti derlių, įsakė galutinai baigti su trijų laukų sistema, kuri be abejo yra primitivi, bet išplaukusi iš ten esančių sąlygų.

"Mes užkariavome erdves"

Jis įsakė forsuoti kukurūzų ir cukrinių runkelių gamybą. 41 milijonas hektarų pievų ir ganyklų turėjo būti papildomai suarta. Jei iš hektaro būtų gauta po 300 dvigubų centnerių kukurūzų, 200 dv. c. cukrinių runkelių ir 200 d. c. pašarinių pupų ar žirnių, tie papildomi hektarai turėtų duoti 12 milijonų tonų mėsos. Chruščiovas: "Tai kiekis, kuris mums reikalingas, kad pavijus Amerikos standartą."

Žinomiausių sovietų žemės ūkio specialistų, K.A. Timirjasevo vardo žemės ūkio akademijos profesorius paskelbė viešą atgailą. Girdi, jie klydė reikalaudami podymų ir trilaukės sistemos. Tie, kurie nenorėjo sutik-

ti su forsuo tu šakniavaisių sodinimu, buvo viešai pasmerkti, tačiau tokių visdėlto atsirado ir jie greitai pasirodė buvę teisūs.

1962 m. Sovietų Sąjungos javų derlius buvo rekordinis, pasiekęs 147,5 milijonus tonų, tačiau užplanuota buvo daugiau — 163 milijonai tonų. Bet, kad pasiektų užplanuotą skaičių, trūko 30 milijonų tonų trąšų, 1,5 milijonų traktorių, 800.000 sunkvežimių...

Čia prisidėjo kolūkiečių tylus pasipriešinimas. Reikia atsiminti, kad kolūkiečių pragyvenimo šaltinis yra ne tiek jų darbas kolūkyje, kiek tai, ką jie užsiaugina ir pasigamina privačiai. Sumažinus ganyklas, kolūkiečiai savo privačius gyvulius pradėjo šerti duoniniais grūdais, nors už tai baudžiama trim metais kalėjimo. Buvo suvaržytas privatus gyvulių auginimas. Pagaliau sustreikavo ir patys dirvožemiai, negavę nei progos natūraliai atsigauti, nei trąšų bei tinkamo apdirbimo. Rezultate — prie Maskvos kepyklų susidarė eilės...

Nors Chruščiovas ir gali nesisikaityti su liaudies nuomone, tačiau alkana liaudis ir jam pa-

(Nukelta į 2 psl.)

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

* JAV KONGRESAS priėmė įstatymą, kuriuo 1964 m. sumažinami mokesčiai bendroje 11 bil. dol. sumoje. Įstatymas perduotas Senatui, kur tikimasi jį priimti šiais metais. Mokesčių sumažinimas paliečia kiekvieną šeimą, kuri 1964 m. turės tuo būdu nuo 100 iki 200 dol. daugiau pajamų. Virš milijono asmenų bus visai atleista nuo mokesčių. Vyriausybė mokesčių sumažinimu tikisi pakelti gyventojų pirkimo galią ir krašto ūkį.

* DOMINIKONŲ RESPUBLIKOS karinis sukilimas, nuvertęs prezidentą Bosch ir jo vyriausybės reakciją. Sukilėliai savo žygį motyvuoja komunistų infiltracija ir karo su Haiti pavojum. Krašto ūkis taip pat buvęs netoli katastrofos. Sukilimo vadovybėje yra keli generolai, prisidėję prie diktatoriaus Trujillo nuvertimo. Tuo tarpu JAV vyriausybė nedelsiant nutraukė su Dominikos respublikos diplomatinis santykius ir sustabdė ūkinę paramą...

* PREZIDENTAS KENNEDY pakvietė dvi kongreso komisijas tartis su žemės ūkio sekretorium O.L. Freemanu ir prekybos sekretorium L.H. Hodges dėl kviečių pardavimo galimybių Sovietų Sąjungai.

Iki šiol buvo paneigiamas bet kurios žinios apie Sov. Sąjungos siūlymus tokiam sandėriui.

New Yorko Lietuvių Atletų Klubu jaunučiai treniruojasi...

Vyt. Maželio nuotrauka

PIRMOSIOS ŽIEŽIRBOS GAISRO NESUKĖLĖ...

J. ŠATORIUS

Dirvos korespondentas
Brazilijoje

se. Rugsėjo 12 d. popietinėmis valandomis buvo užimti paskutiniai sukilėlių lizdai vienoje Brazilijos aviacijos bazėje.

Tai tik toks yra buvęs lakoniškas pranešimas apie sukilimą, kuris yra grėses užsidegti į didelį gaisrą, jeigu tik būtų kiek geriau organizuotas... Tada būtų nepasitenkinta tik vienu pranešimu! Kodėl gi šie kariai pasiūliau šė prieš savo valdžią?! Atsakymas, kuris yra labai trumpas, nesigilina į esmę, į kitas šio sukilimo priežastis. Štai jis: "Aukščiausiojo Teismo nutarimas, atmetęs ir panaikinęs Vyr. Rinkimų Tribunolo nutarimą, kad aktyvios tarnybos puskarininkiai

negali būti renkami į krašto parlamentą, yra davęs akstiną, kad puskarininkiai ginklų pakeistų Aukščiausiojo Teismo sprendimą. Teismas nusprendė, kad pusk. Aimare Zoch Cavalheiro išrinktas parlamento nariu 1962 m. iš Rio Grande do Sul provincijos, pagal krašto konstitucijos 138 str., negali būti parlamento nariu".

Sukilimas prieš valdžią, jeigu jis nepavyksta, turi visada panašias pasekmes: nugalėtieji privalo keliauti į kalėjimus, kad atpirktų savo nuodėmes. O tokioje Sov. Rusijoje, kuri "savo dūšios gilumoje" šiam maištui pritarė, sukilėliai būna iššaudomi! Čia, Brazilijoje, kol kas pasitenkinama kalėjimu. Tačiau, Rio de Janeiro kalėjimai, į kur buvo nartata 564 sukilėlius su jų vadu pusk. Antonio Prestes da Paula perkelti, yra taip perpildyti kriminalinių nusikaltėlių, kad net paskutiniams trūksta vietų. Rastas saliamoniškas sprendimas: kadangi arti krantų prie Rio miesto nesama salų — kalėjimų, tad sukilėliai tapo sugrūsti į "Raul Soares" laivą ir šis, naikintojų saugojamas, nuleido inkarą Guanabaro įlankoje.

Maištas buvęs užgniaužtas pačioje užuomazgoje! Sakoma, kad tuo pat metu turėjo sukilti puskarininkiai ir kitose krašto įgulse, bet... dėl labai prastų ryšių tik sostinės įgula tesukilusi.

Vedant tardymą aiškėja, kas yra buvę faktiniai šio sukilimo organizatoriai. Pagal laikraščio "O Globo" 1963.IX.19 teigimą, vedamos bylos tardymas parodė, kad komunistai organizavo šį perversmą; gi 90% prie maišto prisidėjusių puskarininkų galvoje, kad jie rėmė judėjimą, kurio tikslas buvęs, kad puskarininkiams būtų leista būti renkamiems į parlamentą. Sukilimo

(Nukelta į 2 psl.)

Šiandien ir rytoj

TOKSTANČIAI vakariečių turistų, kurie kasmet lanko Jugoslaviją, yra gundomi palankiai spręsti apie Tito režimą iš gražių Adriatikos paplūdimio vilų ar Terazine bulvare pasiivaikščiøjimui, kur krautuvų vitrinose išdėstytos prekės skirtos ne eiliniam jugoslavui, o aukštiesiems Tito režimo valdininkams ir turistams.

Jugoslavijoje susiduriama su vienu reiškinio, kuris komunizmo stengiamasi nusišlėpti, būtent bedarbe. Krašte yra daugiau kaip 200,000 bedarbių. Būtent, 7% galinčiųjų dirbti ieško darbo. Ir veltui. Nuo 1955 metų bedarbių skaičius padidėjo net penkis kartus...

Bedarbių didėjimą iššaukia blogai tvarkoma komunistinė ekonomija. Išpaikintas vakariečių kreditų, Tito rėmė įmones, kurios teneša tik nuostolį. Jugoslavas darbininkas priverstas kasdien dirbti net po 12 valandų, o jo mėnesinė alga nėra didesnė kaip 15,500 dinarų (25 doleriai). Specialistas gauna apie 30 dol. mėnesiui. Aišku, su šeima darbininkui nelengva pragyventi iš tokio atlyginimo ir jis yra priverstas dirbti šeštadieniais ar net sekmadieniais, po 60 valandų savaitėje, kad užsidirbtų mėnesiui kokius 50 dolerių. Ar tai nėra darbininkų išnaudojimas?

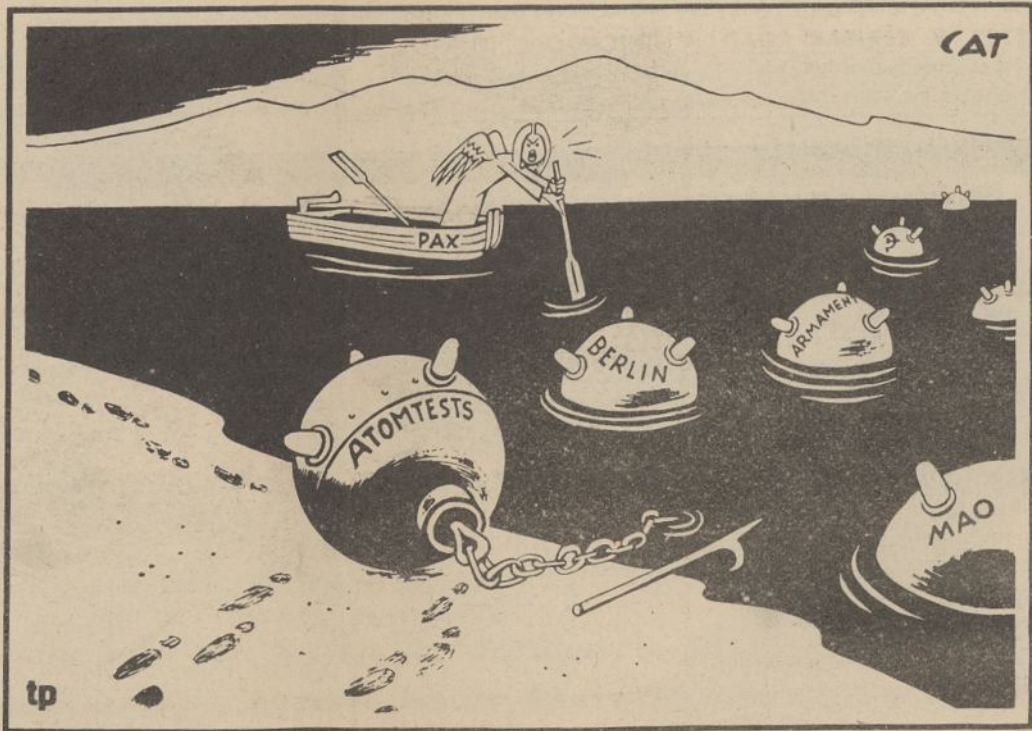
Komunistinis režimas nepajėgia aprūpinti visus darbu, štai kodėl Jugoslavija leidžia savo gyventojams vykti į užsienį ieškotis darbu. Išvykstantieji registruojasi ne kaip bedarbiai, bet turistai. Vakary Vokietijoje šiuo metu dirba virš 100,000 jugoslavų, Anglijoje 20,000, Prancūzijoje 40,000. Čia jie uždirba 4-6 kartus daugiau negu namuose ir siunčia savo uždarbį šeimai į Jugoslaviją. Dirbdami užsieny jie išsilavina prie modernių mašinų ir grįžę gali užimti specialistų vietas.

Tai dar vienas įrodymas, kad komunistiniam režimui išsilaikyti reikalinga kapitalistinių kraštų pagalba. Aišku, apietai jų propaganda nieko nesako,

TELŠIUOSE turguje du darbininkai susitiko iš gretimų kolchozų.

- Kaip jums pavyko taip greitai šiais metais nuimti derlių?
- teiraujasi pirmasis.
- Mus aplankė rajono komiteto sekretorius, kuris paaiškino kaip reikia daryti!
- Ir jo patarimai jums pagelbėjo?
- Mes užsirašėm viską, ką jis mums patarė, bet darėme priešingai... ir viskas gerai pasisekė!

(vg.)

Dar lieka daug minų pašalinti...

Duonos trūkumas...

(Atkelta iš 1 psl.)

vojinga. Katastrofinga būklė žemės ūkyje verčia mažinti išlaidas karo reikalams ir erdvės užkariavimui. Skaičiuojama, kad JAV ir Sovietų Sąjunga karo reikalams išleidžia panašias sumas -- po 50 milijonų dolerių, tačiau JAV-bėm tai sudaro tik 10% visų tautos pajamų, sovietijoje -- per 30%. Žemės ūkio krizė privertė sovietus siekti ginklavimo suvaržymo. Už tai ir Maskvos sutartis, kad įrodžius savo piliečiams, kaip galinga yra jų plačioji tėvynė, kodėl Vakarai neišnaudoja tos sunkios sovietų būklės?

Pereitą mėnesį -- kaip tik per 'pavergtųjų savaitę' Sovietų Sąjungoje viešėjo JAV žemės ūkio Sekretorius O. Freeman, kuris Chruščiovui įteikė indėnų taikos pypkę! Argi jis nieko nematė ir nieko nežinojo? Žinoma, sovietai jam nerodė, ko nenorėjo; visiems pranešimams apie žemės ūkio padėtį jie jau prieš mėnesį įvedė griežčiausią cenzūrą, tačiau spekuliantai vis dėlto šį bei tą nujautė, nes jau rugpjūčio mėn. pabaigoje javų kainos pradėjo po truputį kilti, nors turėtų normaliai kristi. (JAV kviečių kainos dėl vyriausybės primokėjimų yra 50-70 centų didesnės už pasaulines kainas. JAV turi atsargoje kviečių už 2,5 milijonų dolerių). Kanados kviečių bizonis su sovietais susilaukė pavienių asmenų kritikos, kaip pvz. sen. P. Douglas (dem. Illinois), nes praleista proga politiniai išnaudoti

sovietų sunkumus. JAV galėjo Kanados kviečius nupirkti ir pasikui parduoti sovietams su tam tikrom sąlygom. Bet tai pavieniai balsai, plačiau dabar kalbama apie pačių amerikiečių kviečių pardavimą komunistams. Freemanas net išsitarė, kad jis sutiktų su tokiu būdiniu, nors tie mokėtų ir mažiau negu kviečiai kainuoja JAV. Bėda, kad sovietai kol kas amerikiečių kviečių nesiimsi pirkti. Pagaliau jų jau nupirkti kiekiai galėtų išmaitinti pusę JAV gyventojų, (tie, žinoma, duonos suvartoja daug mažiau už rusus). Reikia neužmiršti, kad sunkumų su išsimaitinimu turi ir antras komunistinis milžinas -- Raudonoji Kinija. Atrodo, kad tiek Sovietija, tiek Kinija tuos sunkumus vis dėlto nugalės -- dėl kapitalistinių valstybių palinkimo į bet kokį būdą.

Brazilija...

(Atkelta iš 1 psl.)

vadas pusk. Presto suimtiems karininkams sostinėje pareiškęs: "Mes dabar įsteigsime jungtinę socialistinę respubliką. Kariški laipsniai bus panaikinti: visi bus lygūs! Žmonės patys save valdys! Mes, kaip centrinės valdžios atstovai, paskirsime savo tarpininkus provincijose. Nepadarysime jokios skriaudos jūsų šeimoms. Taip, dabar mes valdome kraštą. Gaila, kad aš neturiu ganėtinai ginklų, kad juos perdavus 3000 lauko darbininkų sos-

ŠYPSENOS

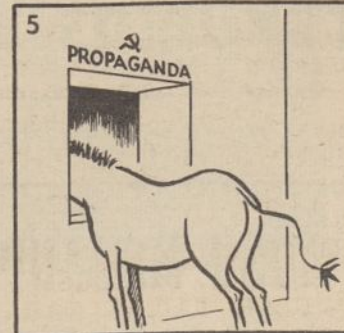
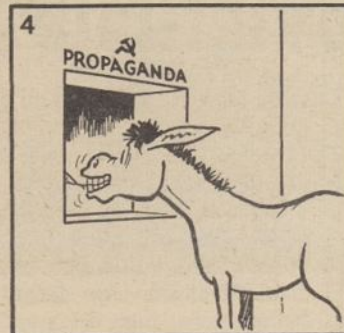
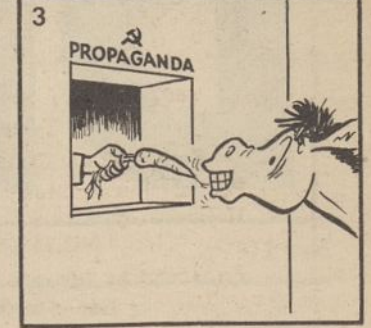
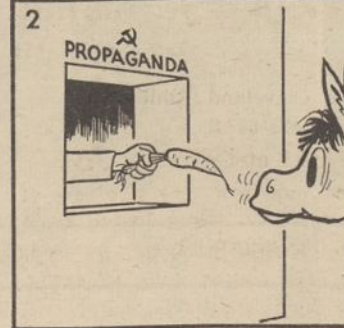
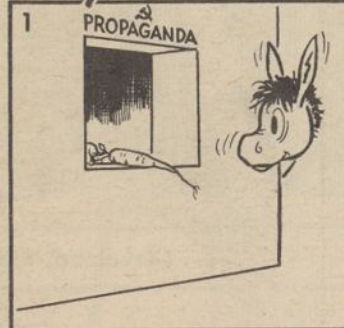
Pranas grįždamas vėlai vakare bando pasiaiškinti žmonai:

-- Nėpyk, aš lankiau sergantį draugą.
-- Kaip vadinasi tas tavo draugas?
-- O, jis taip sunkiai serga, kad negalėjo pasakyti savo vardo...

*
Žiūrėkit, kaip kudiškis panašus į tėvą!
-- Aš nematau jokio panašumo.
-- Kaip gi. Jis be plaukų ir turi tik vieną dantį.

*
-- Mama, nekelk manęs rytoj anksti.
-- Kodėl, Jūrate, juk tu esi įpratusi keltis anksti?
-- Aš nenoriu, kad diena būtų ilga, nes tėčiui pažadėjau visą dieną būti protinga...

Pinky

SPAUDA IR MES

J. Miškinis

Mūsų tautai teko kelis amžius kovoti dėl laisvės. Toje kovoje nepaprastas vaidmuo teko spaudai, jos darbuotojams.

Spauda ir šiandien didelis ginklas kovoje dėl laisvės, kurį nuolat reikia gerinti, tobulinti.

Išvijoje tokių kapitalistų, kurie galėtų įdėti kapitalą į spaudos tobulinimo darbą nedaug turime. Lietuviška spauda verčiasi iš idealistinių organizacijų paramos, skaitytojų prenumeratos ir skelbimų. Todėl ir reikia, kad pati visuomenė eity pagalbą mūsų spaudai, ją remty, pirmoj eilėj nors prenumeruojant. O kai pakils laikraščio tiražas, tada laikraščiai susilauks daugiau bendradarbių, daugiau užsienio stiprių žurnalistinių jėgų, tada laikraščių kokybė, jų kultūra nuolat kils.

Spauda -- tam tikras tautos kultūros rodiklis. Juo daugiau tautiečių skaito spaudą, juo labiau ir greičiau kyla tautos kultūra. Tad kiekvieno lietuvių, kurs trokšta savo tautai gerovės ir siekia jos laisvės, jos kultūros pažangos, yra pareiga ne tik pačiam skaityti lietuviškus laikraščius bei žurnalus, bet ir kitių lietuvių tarpe sklepyti mintį, kad nebūtų nei vieno atsilikėlio, kuris neskaitytų lietuviškų laikraščių.

Išvijoje, ypač JAV, turime absčiai lietuviškos spaudos. Tačiau prenumeratų gausumu nei viena redakcija negali pasigirti. Nekartą buvo per spaudą paminėta, kad lietuvių sodybų puošia gražus namelis, blizgantis automobilis, kambariai apstatyti moderniais baldais, bet spintelės su lietuviškomis knygomis bei laikraščiais nebesimato. Tokių "šiaudinių lietuvių" yra kiekvienoje kolonijoje. Kai tokiems primeni lietuviško laikraščio svarbą, gauni atsakymą: "Lietuviškuose laikraščiuose nieko įdomaus"...

Vadinasi, jie patys nesidomi lietuviška spauda ir nepratina savo vaikų į ją domėtis. Tėvai taip elgdami veda savo vaikus prie nutautėjimo.

Kas dėl to kaltas? -- Mes patys. Daugiau reikėtų parodyti iniciatyvos spaudos platinimo reikalu. Prie kiekvienos lietuvių būtyties turėtų veikti spaudos kioskas, kur lietuvis galėtų užsisakyti ir nusipirkti lietuvišką knygą, laikraštį.

Sąmoningas lietuvis visada, kiek galėdamas, seks spaudą, kad žinotų, kas dedasi šiame krašte, kas vyksta tėvynėje Lietuvoje,

kokie veiksniai veikia Lietuvos vadavime. Žodžiu, jis domės visais aktualiausiais mūsų tautos politiniais, kultūriniais, ekonominiais reikalais. Taigi, sąmoningo lietuvi pareiga ne tik skaityti daugiau laikraščių, bet ir kiekvieną neskaitytą skatinti, kad jis skaitytų ir užsiprenumeruotų lietuvišką laikraštį. Reikia šauktis į kiekvieno lietuvi sąžinę, kad jis jaustų atsakingumą už mūsų tautos ateitį, už kultūros pažangą. O tai nebus įmanoma, jei mūsų

spauda nekils, nesiplės, jei visi mes nepersiimsime spausdinto žodžio troškimu, dvasia. Skaitykime visa tą lietuvišką spaudą, kuri nepriešinga mūsų tautos interesams ir jos laisvės atgavimui. Šukį "laukinis laikraščių neskaityti", palikime laukiniams.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
PRENUMERATĄ

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ IR KITUS KRASTUS SIUNČIA

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U.S. Department of Justice ir paskelbta U.S. Department of Commerce

Cosmos Parcel Express Corp.

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill., 60608
Tel. CA 5-1864 ir WA 5-2737

IR

Marquette Gift Parcel Service

2439 W. 69 St., Chicago, Ill., 60629
Tel. WA 5-2737 ir 225-1864

Didelis pasirinkimas medžiagų ir visų kitų siuntiniams tinkamų prekių žemesnėmis negu kitur kainomis. Prieš sudarydami siuntinius, patikrinkite mūsų kainas.

Šiai įmonei vadovauja ir greitai patarnavimus atlieka, turį daugelio metų siuntinių siuntimo srityje patirtį, EDVARDAS ŽUKAUSKAS ir VYTAUTAS ŽUKAUSKAS.

Kalėdiniai maisto siuntiniai iš JAV ir Danijos dabar siunčiami papigintomis kainomis.

MOKAME

4 1/2 %

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigų galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanaukas, Pres.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. ANTIQUE, Four Roses 86 proof Str. Burb. Whiskey 5th \$3.98
2. BARNETT Prancūziškas konjakas 5th \$4.98
3. KRON BRANNVIN AQUAVIT švediška 5th \$3.98
4. Import. 6 metų CANADIAN WHISKEY 5th \$3.98

5. NAPOLEON FRENCH BRANDY 5th \$3.35
6. METAXA, Graikų brandy, 90 proof 5th \$5.75
7. VAT 60 SCOTCH Whiskey 5th \$4.98
8. BORDEAUX French vine 5th \$0.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

HOTEL NIDA CORP.

SEVENTH & PARK AVENUES ASBURY PARK, N. J.
Prospect 4-7788

Įvairiais metų laikotarpiais malonu visad atsilankyti gražiąjame Asbury Parke prie Atlanto ir pailsėti apskritus metus veikiančiame viešbutyje "Nida" 7-tos ir Park Ave. kampe. Tel. PR 4-7788. Švarūs kambariai, pigūs ir skanus maistas.

Prie viešbučio veikia restoranai ir barai. Viešbučio salė išnuomojama įvairiems pobūviams. Patogus susisiekimas traukiniu ir autobusu.

Savininkai P. C. Mačiuliai.

DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ!

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

PINIGAI PADĖTI KIEKVIENO MĖNESIO 15-TOS DIENOS, NES DIVIDENDĄ NUO PIRMOS MĖNESIO DIENOS.

4 1/2 % PRISIŲSIME DIVIDENDUS KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

ŠIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS, KURIEM PROCENTAI YRA SVARBU GAUTI DAŽNIAU, NES IS TO PRAGYVENA.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS, sekretorius

Chicago Phone: 212-1395; Suburban Phone: 656-6330

DIRVA

THE FIELD

The Lithuanian Newspaper Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio. 44103

Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

LAIKAS DIRBA MŪSŲ NENAUDAI

Išgėmę į trečiąjį nelaisvės, kovų, tremties ir emigracijos laikotarpio dešimtmetį, kaip anas kad sakė, su sustojusiu laikrodžiu. Daugeliui vis dar nebaigti sapnų praeities sapnai, daugelio dar nepabaigta kova su buvusiais Nepriklausomoje Lietuvoje režimais. Kitas vėl net spaudos puslapiuose susigalvojo reikalauti įrodymų, kad jis anais laikais nebuvo kupranugaris... Kągi padarysi, kai malonu gyventi praeitimi ir galvoti ne apie gaminamą produktą fabrike, o apie referento ar kito kurio viršininko kėdę. Tuo labiau, kad toji kėdė yra palikusi apžiūpiamesnių ir gal vaizdingesnių pėdsakų, kurių atmintimi ir aplinka lengviau gyventi, nei kvaršinti galvą dabartimi ar net ateitimi.

Praeitį, istoriniai įvykiai ir faktai yra neišskiriami iš gyvenimo dienotvarkės. Bet jie neišskiriami tam, kad jais pasinaudojus, žmonija galėtų kurti šviesesnę ateitį. Dabartis ir jos įvykiai rodo, kuria kryptimi gali pasukti pasaulio įvykiai.

Dabartyje stebime tendencijas, kurios gali paliesti mūsų, kaip lietuvių, siekius ateitį. Akyiai privalome stebėti įvykių raidą, nuo kurios priklausys ne mūsų vieny, bet ir eilės kitų tautų likimas. Stebėti, tai rodos lyg pasyvaus svečio akimis atliekamas veiksmas, nereikalaujantis didesnio išpareigojimo. Tuo tarpu mūsų uždavinys turėtų būti žymiai energingesnėje pozicijoje stebėti. Stebėti ir pastebėti klaidas taisyti. O tai atlikti galėsime tik vieningai subūrę visas turimas pajėgas veiksams, kurie sukeltų rūpestį klaidas darantiesiems.

Imkime, pavyzdžiui, tokį reiškinį iš šios šalies politinio gyvenimo.

Rugpjūtįje iš 13 JAV Vakarinių valstijų konferencijon San Francisco mieste susirinkę jaunųjų demokratų (Young Democrats) atstovai priėmė eilę rezoliucijų, kurias pasiuntė vyriausybei į Washingtoną. Šitos konferencijos rezoliucijos buvo palydėtos išraudusių vyresniųjų demokratų veidų. Štai, ko savo rezoliucijose siekia jaunieji demokratai:

1. reikalauja užmegsti prekybinius ir diplomatinis ryšius su Kubą.
 2. reikalauja, kad NATO vyriausybės pasirašytų nepuolimo sutartis su Varšuvos paktą valstybėmis,
 3. reikalauja, kad JAV vyriausybė siektų pagrindinių reformų Viet Name, grasinant atitraukti karinę ir ūkinę paramą.
- Šių rezoliucijų paskatinti Californijos valstijos jaunieji demokratai San Diego mieste nuėjo dar toliau (žiūr. The National Observer rugsėjo 23 d.) ir savo rezoliucijose byloja apie reikalavimus, kad --

JAV pripažintų Raud. Kinijos vyriausybę, kad pasikeistų ambasadoriais su Rytų Vokietija ir kad Kongresas panaikintų savo anti-amerikinei veiklai tirti komisiją.

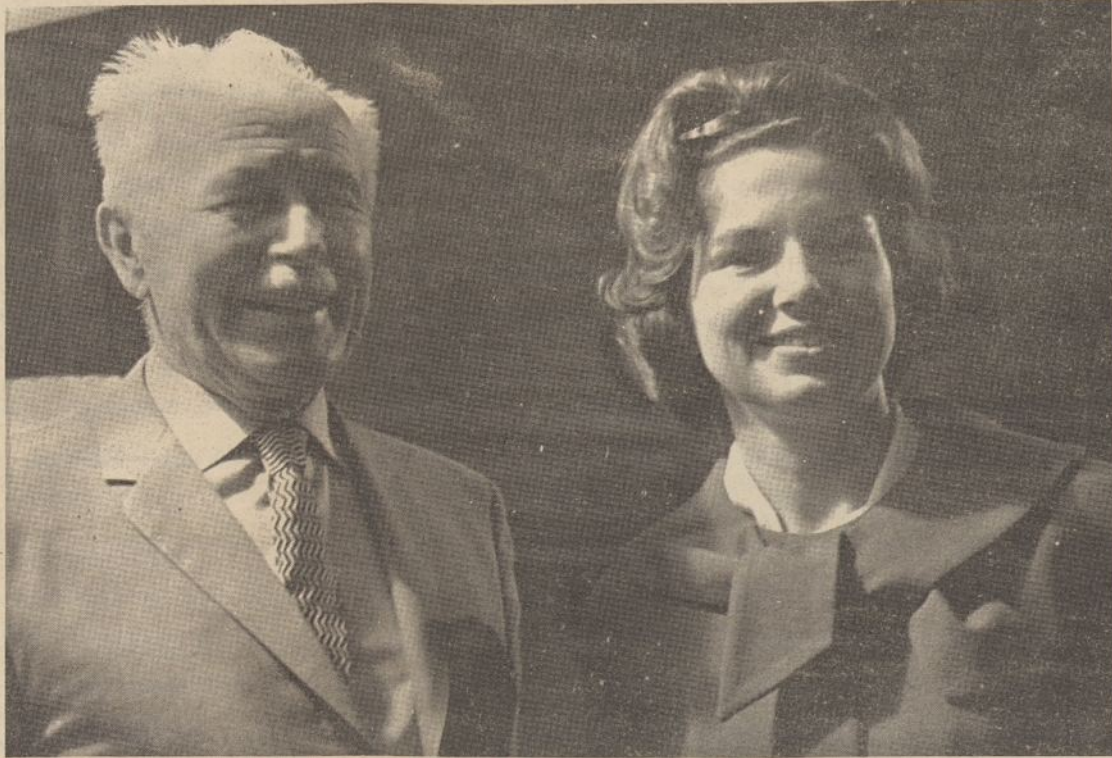
Tokias rezoliucijas skaitant, aišku, pasisakyti turėjo demokratų partijos vadovai. Pasisakė ir JAV prezidentas. Californijos demokratai kol kas išsireiškė, kad "jaunimui reikia paploti per petį už drąsą užimant aiškia poziciją". Prezidentas Kennedy pareiškė nežinąs, kas atsitiko su jaunaisiais demokratais, tačiau laikas dirbąs mūsų naudai...

50 studentų nelegali kelionė į Kubą ir arogancija sugrįžus, jaunųjų demokratų rezoliucijos, auganti ir besiplečianti komunistų įtaka universitetuose -- visa tai -- "aiškos jaunimo pozicijos labui"... Kada tas "jaunimas" subręs, kai jam jau dabar reikia jaunus vaidinti daugumoje sulaukus 30 metų amžiaus?

Šie faktai keliama spaudoje, klausinėjami partijų vadovai, žodžiu, susidomėjimas nėra menkas. Tačiau anti-komunistiniam pasauliui tie faktai kelia šurpą.

Šiuos faktus galėjome užfiksuoti, kaip eilinius JAV vidaus politikos reiškinis. Grynai tik informacijai. Nes gi mūsų "pagrindinės temos" vis dar kitos. Mums šio krašto įvykiai, politiniai siūbavimai tiek įdomūs, kiek jie tiečia tiesioginiai -- Lietuvos okupacijos nepripažinimą. Taigi, teisiškai mes esame Nepriklausomos Lietuvos palikuonys ir to mums turėtų užtekti. Toks įspūdis susidaro stebint mūsų politinės inteligentijos straipsnių mintis, jų tematiką.

Toji tematika, be abejonės, ne svetima lietuvių dvasiai ir širdžiai ir būtų viskas tvarkoje, jei įvykiai ir faktai nekaltėtų už tai, kad mūsų laukia kiti uždaviniai ir kiti darbai, šalia memoarinių ir asmeninių įspūdžių iškelimo viešumon, grįžtant vis į praeitį, bet negalvojant rimtai apie ateitį. Stebint šio meto įvykius artimoje aplinkoje, neatrodo, kad laikas dirbtų mūsų naudai. Tuo labiau, kad daugelio tas laikas skaičiuojamas trisdešimčia metų atsilikus. (j.č.)

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Juozas J. Bachunas ir PLB valdybos sekretorė Milda Lenkauskienė.

IŠ PASAULINIO SEIMO PAŠALIŲ (4)

V. RASTENIS

Seimas ir kunigai (b)

Kunigai delegatai seime nebuvo kompaktiška disciplinuota frakcija. Pavyzdžiui, kun. Sugintas iš Chicagos smarkiai barėsi net ir ant kunigų. (Barėsi taip energingai, garsiai, kad garsiakalbiuose ir kietasienės salės skliautuose žodžiai susiliejo su jų pačių aidu, taip, kad didžios dalies to barimosi turinio nebuvo galima pagauti. Kiek pavyko perprasti, tai teko tiems kunigams, kurie nesistengia lietuvių vaikų mokyti melstis lietuviškai). Arba, kai V. Šimkus iš Chicagos pabandė seimą įtraukti į talką kovojantiems už Aušros Vartų vardo įamžinimą Washingtono statomojoje katedroje, tai kun. Garšva (Draugo red.) pareiškė, jog lietuvių bendruomenės seimui netinka "imtis zakristijono rolės". V. Adamkavičius tučtuojau pasveikino tokį pareiškimą, kaip sveiką patriotišką.

Žinoma, kokia buvo kun. Garšvos intencija, reiktų gal dar papildomai teirautis ir aiškintis. Jo pareiškime praskambėjo mintis, kad šio seimo balsas vistiek nebūtų išklausytas, nes ten yra savi nusistatymai, sava tvarka, kuriai nurodymai iš šalies nepageidaujami. Bet patarimas seimui nesiimti zakristijono rolės visgi implikavo, kad bendruomenės seimas yra "žemiškiems" reikalams ir jam nedera kištis į bažnytinis reikalus. Tokiame patarime glūdėjo "bendruomenės nuo bažnyčios atskyrimo" mintis...

Bet ne vien kun. Garšva tyčia ar netyčia pažadino tokią mintį. Ją žadino ir visa minėtoji seimo atmosfera.*

Gal kun. Garšva, įspėdamas seimą netapti zakristijonu, bandė tik dvasininkų sluoksnius apsaugoti nuo pašaliečių įsikišimo į jų sritį. Bet tas pažadino mintį, kad ir veiklūs visuomenininkai

*) Žr. Dirvos 109 nr.

APAČIOJE: Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo banketo dalyviai. Sėdi iš kairės: B. Bieliukas, E. Jurkevičienė, dr. Br. Nemickas, J. Jurkevičius, V. Rastenis, V. Skirgaila ir kt.

S. Dabkaus nuotraukos

kunigai bei uolūs jų bendradarbiai irgi spusteltų stabdžius savo užsimojimams persunkti lietuvių bendruomenės veikimą ir gyvenimą dvasiškosios globos, priežiūros ir vairavimo atmosfera. Kitaip, koegzistencija gali virsti rezistencija...

Tą liudija, pavyzdžiui, ir Australijos lietuvių bendruomenė. Ten kunigai (kapelionai) buvo atsidūrę visiškai atvirame konflikte su bendruomenės vadovybe, reikalaujanti sau plačios kontrolės bendruomenėje. Bet nei vadovybės, nei bendruomenės masių tuo savo užsimojimu jie visiškai "nepaklupdė".

J. Bachunas, darydamas pranešimą Australijos lietuvių bendruomenės vadovybės vardu, mažai tekalbėjo, nes (visiems sekintais pavyzdys!) iš anksto išdalino pranešimą išspausdintą ir pasirašytą paties to krašto lietuvių bendruomenės pirmininko. Jistik atkreipė seimo dėmesį į tai, kad salėje yra iš Australijos atvykęs kun. Vaseris ir sveikino jo dalyvavimą čionai, reikšdamas viltį, kad pabūvojęs šiame seime, kun. Vaseris gal tapsiąs uolus bendruomenės veiklos rėmėjas...

Kas buvo jau skaitęs spausdintą pranešimą iš Australijos ir kas žinojo, kad kaip tik kun. Vaseris buvo smarkiausias bendruomenės vadovybės oponentas ir reikalaujojas, kad bendruomenė daug daugiau paklustų kapelionų direktyvoms, negu ji leidosi, tas pajuto atitinkamą "trupinį druskos" tame J. Bachuno pasveikinime...

O Australijos pranešime buvo tarp ko kita parašyta: "Viena iš daugiausiai nemalonių (sunkenybių), tai lietuvių katalikų kapelionų ir Katalikų Federacijos vadovų neigiamas nusistatymas prieš B-nės Vadovybę, įtarinėjant, kad bendruomenei vadovauja katalikams nepalankūs ar religiški indiferentiški. Ypač buvo puolamas B-nės organas "Mūsų Pastogė" ir redakcija. Katalikų Federacijos leidžiamajam (laikraštyje) "Tėviškės Aidai" buvo dedami ypač nekultūringo lygio, B-nės vadovybę niekiną straipsniai. Laikė paskutinio pusmečio, prie Austr. Liet. Katalikų Federacijos vairo atsistojęs nuosakiesniems žmo-

nėms, reikalai pasitaisė į gerąją pusę. Šiuo metu puolimų nebėra, bet santykiai vis dar šaltoki. Laukiame ir čia tolimesnio pagerėjimo".

Ar J. Bachuno linkėjimas (kad, kun. Vaseris, stebėdamas seimą, persiimtų bendruomenės veiklos rėmimo dvasia) išsipildys, dar nežinia. Tuo tarpu, sako, jis bandęs reikalauti iš seimo rezoliucijų komisijos, kad ji arba išbrauktų iš Australijos krašto valdybos pranešimo citotąją pastraipą, arba pasiūlytų seimui priimti jo (kun. Vaserio) protestą pareiškimą prieš tą pranešimo vietą. Bet rezoliucijų komisija nesiųrė esanti kompetentinga cenzuruoti kraštų vadovybių pranešimus, nei kompetentinga inkorporuoti į seimo rezoliucijas seimo svečio pretenzijas, neišplaukiančias iš seimo posėdžių turinio. O seime buvę nei kunigai, nei kiti uolūs katalikai nerado reikalo smerkti Australijos lietuvių Bendruomenės krašto vadovybę už savarankumą (net ir prieš kapelionų manifestą), nes, turbūt, kaip ir kun. Garšva, buvo tokios išmintingos nuomonės, jog nereikia stengtis visą lietuvių bendruomenę verst "zakristijonija" ar, sakysim, Katalikų Federacijos kopija.

O visdėlto ne visiems kunigams (ir už kunigus kunigiškesniesiems) buvo lengva būti tokie santūriems, kai seimas priėjo prie jam artimesnio reikalo, būtent, prie vyriausios PLB vadovybės rinkimų.

Kai paaiškėjo, kad siūloma pasirinkti vieną iš dviejų galimybių ir kai buvo paskelbti du kandidatų sąrašai, iš kunigų tarpo pasklido salėje įspėjimas, kad Jungtinių Valstijų (Clevelando) sąrašas... masoniškas!

Seimo atmosfera, o taip pat ir jo sudėtis teikė gana patikimą pagrindą spėti, kad toks "smūgis žemiau juostos" Clevelando sąrašo perspektyvas visiškai sunaikins. Jei būtų buvęs pavartotas net ir menkesnis baubas, sakysim, jei būtų įspėta, jog Clevelando sąrašas per daug tautininkiškas (du iš penkių -- žinomi Amerikos Lietuvių Tau-

tinės Sąjungos veikėjai, Dirvos bendradarbiai bei rėmėjai, o kiti trys irgi su tautininkais bei Dirva taikingos koegzistencijos santykiuose), tai ir to jau, atrodė, galėjo būti gana tokiame sąrašui pasiūsti "į krepšį". O čia dabar -- masonai! Svarbiausia tiems "masonams" nebuvo progos nei nuneigti, nei prisipažinti, ar jie turi ar neturi kokią supratimą apie masonus, nekalbant jau apie priklausymą...

Bet balsavimas buvo slaptas. Po ilgokai trukusio balsų skaičiavimo (Dėl to, kad iš 64-ųjų balsuojančių buvo gautos 65 kortelės, bet viena tuščia, tad komisija užtruko svarstydamą, ką daryti su tokiu neiškiu "balanso nesusiėjimu"), paskelbtas rezultatas -- žiek tiek nustebinos visus, vienaip ir kitaip balsavusius. Nes už Toronto sąrašą balsavusieji jautėsi balsavę už aiškų daugumos favoritą, o už Clevelandą balsavusieji jautėsi atlieką beveik beviltišką bandymą... O rezultatas -- už Torontą 26, už Clevelandą 38.

Tai gi, nei atmosfera, nei žaibiškas spustelėjimas "masonų" baidyklė daugumos nepaveikė. Reiškia, lėmė pažinra, kad bendruomenė yra lietuvių, ir čia lietuvių rūšiavimas "gerais katalikais", "masonais", "indiferentais" ar kaip kitaip atidedamas į šalį, kaip atidedamas ir rūšiavimas pagal partijas.

Betgi rūšiutuoti "kietasis branduolys" dar stengėsi nepasiduoti. Nusprendus, kuris sąrašas (t.y., iš kurio krašto) renkamas, dar turėjo būti galutinis balsavimas už sąrašą pasiūlytus asmenis. Tuojau po pirmojo balsavimo padarytos pertraukos metu "kietasis branduolys", kuriame sukosi kone visi atstovai - kunigai ir koks tuzinas kitų, turėjo gyvą pasitarimą salės kampe, po kurio pasklido instrukcija antrajame balsavime nukreipti balsus verčiau į kitus mažiau ryškius kandidatus, bet tik neabsuoti už "masonus". (Kad tai būtų įmanoma, originalinis penkių kandidatų sąrašas tapo papildytas dar trimis kandidatais).

Ši pastaroji instrukcija kiek atsispindėjo asmeniniame balsavime: "aiškiausi masonai" gavo po keliolika balsų mažiau, negu "ne taip aiškūs masonai"... Tuo būdu originaliajame šio sąrašo penketuke jauniausias kandidatas gavo daugiausia balsų, o vyriausias ir garsiausias -- mažiausia.

Bet tuo pačiu metu paaiškėjo, kad "anti-masonų" kietasis branduolys mažiau ar daugiau įtakos neturėjo tik trečdaliui atstovų. Visas originalinis J.A.V. sąrašas "masoniškas" penketukas tapo išrinktas ne mažiau kaip dviem trečdaliais balsų: už "patį didžiausią masoną" (suprask, Bachuną!) balsavo 67 su kaupu nušimčių rinkimuose dalyvavusių atstovų, o "už antrą iš eilės" (Nasvytį) -- beveik 74%... (Už jauniausį "masonų bendrininką", Kamantą, tais ar kitais sumetimais, nebalsavo tik keturi iš 64-ųjų).

Tai gi ir čia nei "atmosferinis", nei "smogiamašis agitacinis" spaudimai lemiamos įtakos nepasiekė. Arba, jei pasiekė, tai bene priešinga linkme. Kadangi iš anksto prieš tokios linkmės įtaką nusiteikusių seime tebuvo "trupiniai".

Visa tai davė dar kiek papildomos medžiagos samprotavimams apie tai, kaip visuomenėse gimsta ir bręsta nusiteikimai "atsikirti bažnyčia nuo valsty-

(Nukelta į 4 psl.)

BOSTONO SUBATVAKARIAI PRADĖJO PENKTAJĄ SEZONĄ

Paskutinę šių metų vasaros dieną, rugsėjo 21, vėlai vakare buvo pradėtas penktasis kultūrinių subatvakarių sezonas Bostone. Kaip visada, parengimas įvyko dailiuose ir naujai paremontuotuose ALTS-gos Bostono sk. namuose.

Subatvakariams rengti komisija liko ta pati -- su inž. Ed. Cibu prieky. Nuolatinio komisijos nario Ant. Vilėniškio sveikata po truputį taisyti, tai vėliau gal galės aktyviau įdaryti įsijungti ir didžiai rūpestingai bei ištikimai subatvakarių šeiminkė Ona Vilėniškienė.

Šio subatvakario programą sudarė kultūrinė kronika ir poeto Antano Gustaičio satyrinė poezija, paties autoriaus skaitoma.

Kultūrinė kronikoj trumpai buvo pranešta apie praėjusios vasaros didžiuosius mūsų kultūrinius ir visuomeninius įvykius -- tautinių šokių šventę Chicagoj, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimą ir jos naują valdybą su J. J. Bachunu prieky, jubiliejinę skautų stovyklą, kitas jaunimo organizacijų stovyklas ir suvažiavimus.

Paties Bostono liet. kultūrinio gyvenimo kronikoj buvo kiek plačiau paminėti keturi dalykai. Visų pirma pranešta apie poeto Fausto Kiršos sveikatos stovį, kuris tebekelia nemaža rūpesčio (Subatvakario dalyviai pritarė, kad inž. Ed. Cibas nuvyktų ligoninė į pasveikinti ir sveikatos palinkėti). Prisimintas Liet. Enciklopedijos dešimtmetis, karštais plovimais pasveikintas p. J. Kapočius, kurio energijos ir ryžto dėka už metų kitų bus nupintas Liet. Enciklopedijos leidimo pabaigtuvių vainikas.

Kronikoj dar buvo paminėtas Laisvės Varpo koncertas, ren-

giamas spalio 13 d. Amerikos Liet. Piliečių d-jos III a. salėj, kurio programą atliks G. Vasiliauskienė iš Australijos ir R. Kazys Yakutis iš San Fran-

kūrybos žanru jis pasirinkęs satyrą ir humorą tik dėl to, kad mūsų dienom apie rimtus dalykus kalbėti rimtai kartais esą per daug sunku.

"Peklininkas" Antanas Gustaitis

Vyt. Maželio nuotrauka

Seimas ir kunigai...

(Atkelta iš 3 psl.)

bės", arba ir nuo bendrinės visuomeninės veiklos...

Situlosi spėjimas, kad tokius nusiteikimus daugiausia pakursto ne vadinaimieji ateistai ar indiferentai (kurie mūsų visuomenėje, atrodo, gana gerai susigyvenę su "taikingsko koezistencijos" padėtimi šioje srityje), o greičiau tie klebonai-kapelonai, kurie persitengia betapindami tautybę su savo tikėjimu ir siekdami, kad bendrinė tautinė veikla būtų pavesta išimtinėn jų globon ir kontrolėn. Ir šis seimas tokio nusiteikimo kunigams (delegatams ir svečiams) bei panašia linkme spaudžiantiems apaštalautojams galėjo būti apmąstytina pamokėlė.

cisco, o be to, pranešta ir apie pirmąją liet. poezijos plokštelę, leidžiamą J. Karvelio Chicagoj, įskaitytą Ant. Gustaičio ir St. Santvaro.

Spalio 6 d. Amerikos Liet. Piliečių d-jos salėj yra rengiamas BALFO Sk. 20 metų įkūrimo banketas, tai ir tas subatvakario dalyviams buvo primintas, nesgi ištikro yra geriau duoti, negu prašyti!

Programos vedėjas St. Santvaras, kalbėdamas apie Antaną Gustaitį, gerokai apgriovė bendrinį mūsų satyriko paveikslą, paprastai aptariamą peklininku ar linksmu vyru. St. Santvaras Ant. Gustaitį iškėlė kaip pareigos žmogų, kuris kiekvieną pasiimtą darbą stengiasi atlikti visu rūpestingumu, bet, ir tą padaręs dar jis graužiasi, kad ne taip gerai padaryta, kaip buvo galima padaryti. Privačiam gyvenime Gustaitis esąs daugiau tragikas, negu pokštinnikas. Gal ir savo

Paviršium perbėgus, gali atrodyti, kad A. Gustaičio satyrinė poezija esanti labai asmeniška. Tačiau dar niekad taip nebuvę, kad viename asmeny įsikūnytų septynios didžiosios žmogaus nuodėmės. Ant. Gustaitis aštriu žvilgsniu stebės žmones, o paskiau visa tai, kas yra jų silpnumai, sukraunąs ant savo Aš. Kadangi satyros ir humoro meno negalį būti prasta forma rašomo, tai ir šiuo pažūriu Ant. Gustaitis esąs laiminga išimtis -- jis esąs poetinės formos meistras.

Poetas Ant. Gustaitis paskaitė, kaip visada su gera poezijos skaitymo išraiška, dailų pluoštą naujų ir Bostone dar negirdėtų savo satyrinių ir humoristinių eilėraščių. Kviečiamas bisuoti, paskaitė, plačiau žinomą Gvazdikėlį, tikrą humoristinę poezijos perlą. Subatvakario dalyvės ir dalyviai, nuoširdžiai įsijungdami į vakaro nuotaikas,

Ant. Gustaičiui plojo ilgai ir širdingai.

Pirmąjį šio sezono kultūrinį Subatvakarį aplankė ypačiai gausus būrys Bostono ir jo apylinkių lietuvių. Buvo rūpestio, kaip geriau ir patogiau viešniais ir svečius susodinti. Toliausnių svečių tarpe buvo poetas kan. Myk. Vaitkus, su p. Kerbeliais atvažiavęs iš Providence, R.I. Kitas kultūrinis subatvakaris rengiamas spalio 19 d. toj pačioj pastogėj.

K. L.

LAISVĖS VARPO KONCERTAS BOSTONE

Kultūrinė radijo valanda Laisvės Varpas, vadovaujama Petro Viščinio, š. m. spalio 13 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos didžiojoje salėje, III-me aukšte, rengia savo metinį koncertą. Iš eilės tai bus jau dvyliktas Laisvės Varpo kultūrinis rengimas.

Gen. Vasiliauskienė

Laisvės Varpas Bostono lietuviams visada stengiasi duoti ką nors naujo, ką nors nematyto ir negirdėto. Tuo požiūriu šiemetinis Laisvės Varpo koncertas bus ypačiai įdomus. Koncerto programą atliks iš Australijos atvykusi dainininkė Genovaitė Vasiliauskienė, akompanuojama australietės pianistės Dorothy Oldham, ir baritonas Robertas Kazys Yakutis, šiuo metu gyvai besireiškiantis San Francisco muzikiniame gyvenime, akompanuojamas sesers K. Yakutytės-Perednieinės. Jei p. Vasiliauskienė iš spaudos puslapių jau gana gerai pažįstame, tai R. K. Yakutis lietuviškoj Amerikos padangėj yra lyg pavasario kregždė. Yra pagrindo tikėti, kad muzikinių ir vokalinų požiūriu šis koncertas taip pat bus įdomus ir vertingas.

Robertas Yakutis

Bostono ir jo plačių apylinkių lietuvių tikriausia nepraleis progos, gausiai apsilankys šiame koncerte, o tuo pačiu parems ir tikrai remtinas radijo valandos Laisvės Varpo pastangas. Kaip sakytą, Laisvės Varpo koncertas rengiamas š. m. spalio 13 d. Amerikos Lietuvių Piliečių Draugijos III a. salėj.

K. L.

• Kun. Žaromskis išvyksta į Lowell, Mass., kur gavo paskyrimą klebonu.

Išleistuves rengia rugsėjo mėn. 28 d. Lietuvių Piliečių Draugijos salėje. Jūrų skautų atstovai įteiks savo kapelionui dovaną. Rengimo komitetan įeina Nemuno Uosto Jūrų skautų dir. vicepirm. Ant. Matjoška.

• Lituanistinės Mokyklos tėvų susirinkimas įvyks spalio mėn. 1 d., 7 val. vak., Lietuvių Piliečių Draugijos salėje. Kviečiami atsilanky-

ti ne tik tėvai, bet ir visi lietuviai, kurie domisi lituanistine mokykla ir vaikų auklėjimu. Bus svarstoma vedėjo klausimas, švietimo tarybos prie mokyklos įsteigimas ir kiti reikalai.

• Ieškojo Lietuvių Fondo atstovybės. So. Bostone gyvenęs Raymond Paul buvo girdėjęs, kad yra kažkoks Lietuvių Fondas, kuriam norėtų paaukoti šimtinę. Po ilgų ieškojimų pavyko susitikti su Feliks Zaleskiu, kuriam šimtinę įteikė. Net Balso pirmininkas prašęs tą sumą jam paskirti, bet Paul turėjęs tikslą paaukoti kitam reikalui -- Lietuvių Fondui.

• Lietuvių Fondo komisija praneša, kad po vasaros pradeda darbą ir skelbia Fondo vajų.

Visiems išsiuntinės specialius atsišaukimus, kuriuose bus išdėstyta Fondo paskirtis ir kviečiami visi Bostono ir apylinkėje gyvenant lietuviai į Lietuvių Fondą su savo auka įsijungti.

• Inž. Eugenijus Manomaitis įsijungė į Lietuvių Fondą su \$100.00.

• Laisvės Kovų Dainos -- tai dainos, kurioje mirtingų pavojų grėsmėje kūrė, rašė, perrašinėjo ir net spausdino kovūnai, kurių vardų jau niekas nebesužinos. Tai dainos sukurto žūtbutinių kovų atvangomis.

Knygą dar galima gauti pas Lietuvos Nepriklausomybės Fondo išdininą Romą Jasiūną -- 253 Gold St., So. Boston, Mass.

ISTORINĖ, DIDELIO KULTŪRINIO IVYKIO

II-SIOS DAINŲ ŠVENTĖS ILGO GROJIMO PLOKSTELĖ MYLĖSI LIETUVĄ IŠ TOLO

Plokštelėje įkorduota 15 giesmių ir dainų, kurias išpildė II-sios JAV-ų ir Kanados Lietuvių Dainų šventės Jungtinis Choras.

Stereo -- \$5.00.

Monaural -- \$4.00.

Chicagoje galima įsigyti: DRAUGO administracijoje, Marginuose, Terroje, Dainoje ir J. Karvelio, B. Brazdžio- nio bei J. Gradinsko prekyboje.

Clevelande gaunama Baltic Trading House, 6905 Superior Ave.

Brooklyne -- Darbininko administracijoje.

Bostone -- Baltic Florists, 502 East Broadway.

Los Angeles -- Lietuvių Dienų administracijoje.

Rochesteryje -- A. Sabalis, 22 Simpson Rd.

Kanadoje -- A. Kuolas, 30 River Side, Crescent, Toronto 3, Ontario.

Užsakymai iš kitų vietovių priimami adresu: K. Kasakaitis, 4719 So. Maplewood Ave., Chicago, Illinois, 60632.

KAI RUSAI ATEINA

(ISTRAUKA IŠ KNYGOS "WENN DIE RUSSEN KOMMEN")

ROBERT RAID

(23)

— Visai aš nesijuokiu, drauge Roogai! Man tik keista, kad tokie žmonės, kaip Hoffas, Pasternakas, Goldbergas ir kiti anksčiau buvę kapitalistai turi teisės prievartauti estės moteris ir kankinti estus vyrus, o jūs kalbate apie komunizmą!

Roogas trenkia kumščiu į stalą.

— Užciaupk savo nasrus, Raidai! Tokios kalbos man nepatinka! Visą sprendžia Partija ir Maskva! Mums nesuprantami jų nuosprendžių pagrindai, bet Kremliaus draugai neklysta, suprantai? Be abejo, jie žino, kodėl tokie Goldbergai ir Pasternakai tausojami!

Pasitraukiu butelį ir nugaru.

— Bet kam visi tie žiaurumai, drauge Roogai? Argi neįmanoma be jų -- kitaip kovoti?

— Sakai, kitaip. Ispanijoje lygiai buvo tas pats! Dar daugiau -- ten buvo daug nuožmiau! Su tuo aš pats jau apsipratęs. Juk tu žinai, kad aš dalyvavau internacionalinėje brigadoje! Mūsų tarpe buvo tikrų vyrų, ne tokių blakių, kaip čia! Kai pakliūdavo į mūsų rankas Franco vyrai, juos ištikdavo lygiai tas pats, kaip šiandien pakliuvusius miško brolius. Mūsų komisarai nuolat mums kaldavo į galvas -- mes turį priversti frankistus atprasti kovoti su mumis!

— Kas anuomet buvo jūsų komisarai, drauge Roogai?

— Beveik visi rusai, iš Rusijos gilumos. Dalis žydų.

— Tokių, kaip Feiginas?

— Aišku. Tarp kita ko girdėjai, kad Feiginas kritęs?

— Ne.

— Feiginas buvo specialiais uždaviniais parašiotu nuleistas į Suomiją, užfrontėje. Ten sugautas ir sušaudytas. Šito Feiginas visai nesitikėjo. Na, užmirškime jį -- jis kritęs.

— Prisiminėte Ispaniją, drauge Roogai?

— Teisingai. Kartais į mūsų rankas patekdavo ir vokiečių arba italų. Tai būdavo juoko! Ir dabar prisimenu, kai pakliuvo į mūsų rankas du vokiečiai -- visai jauni vaikiukščiai! Vienas leitenantas, o kitas viršila.

— Na ir?

— Savaimė suprantama, jie nenorėjo kalbėti. Tada susmeigėme jiems durtuvus į jų užpakalius ir sukinėjome tol, kol prabilo. O vėliau... O kiek vienuolynų Ispanijoje! Kiekvienam mūsų užimtam vienuolyne kunigams ir vienuoliams nupiaustydavome vyriškumo ženklus -- juk tie dalykai jiems nereikalingi! O kai mūsų šikiai iki soties prisijuokdavo, mes juos pribaidydavome. Dar gražiau būdavo su moterų vienuolynais! O, mūsų vyrai būvę godūs moteriško kūno! Tada jos eidavo iš rankų į rankas! Būdavo ir kitokių juokų, kurie užtrukdavo dienas! Suprantama, vėliau jos būdavo visos nušautos.

— Argi viso to neišvengiamai reikėjo, drauge Roogai?

Jis tik suraukia antakių.

— Ne mums tai spręsti, Raidai! Ar jau tau darosi bloga nuo tokių istorijų?

— Dar ne, visai ne, drauge Roogai.

— Puiku! Vyras turi viską atlaikyti! Visą, Raidai! Ir -- kiekvienas vyras žino savo kelią. Tikras vyras žino, kur ir kam jis priklauso! Aš tik norėjau su tavim paskalbėti. Raidai: juk tu žinai fronto padėtį. Galimas daiktas, netrukus išeis specialus įsakymas, kurį aš gausiu ir pačiam perduosiu. Tą įsakymą tegaliu pravesti tik per tave, Raidai! Reikalus liestų mašinų evakuaciją ir mūsų įmonių sprogdinimą. Tu iš manęs tokį įsakymą gausi ir pats perduosi jį visoms įmonėms.

Staiga jis atsistoja:

— Dabar eik namo, Raidai! Tikiuosi, kad tu dabar

žinai ir supranti, ką turi daryti!

Jis man stipriai paspaudžia ranką.

★

Kruvinasis liepos mėnuo baigiasi. Šiaurinė Estija dar vis rusų teroristų rankose. Dar vis tebesiautėja naikinajamieji batalijonai žudydami, prievartaudami, kankindami ir degindami. Dar vis tepepykšti naganų šūviai NKVD rūsiuose. Kasdien ir kas valandą plūsta estų kraujas.

Miškuose, pelkėse ir laukuose vis dar beviltiškai tebesikauna laisvės kovotojai. Jie sprogdina geležinkelius, tiltus, rusų transporto ir municijos traukinius. Su kruviniais nuostoliais pavyksta jiems kartais išlaisvinti vieną kitą miestelį ar kaimą. Tačiau prieš persvara per daug didelė! Šie vyrai žino, kad jiems nėra pasigailejimo, net nelaisvės! Mirtis -- tik mirtis jiems gailestinga! Tačiau vargas tam laisvės kovotojui, kuris gyvas pakliūva į rusų rankas! Raudonarmiečiai lygiai kaip ir NB (naikinajamųjų batalijonų) išsigimėliai pagautąjį nukankina iki mirties -- tas trunka valandų valandas. Kovotojai už Estijos laisvę žino, kad jie tegali tik mirti, todėl jie ir kovoja kietai, neatlyžtamai ir gudriai! Kova be malonės, be pasigailejimo! Mirstančios tautos beviltiška kova!

Mieste kursuoja pasiučiausi gandai: "Vokiečiai jau prie Talino!", "Vokiečiai atmušti ir Ryga jau vėl rusų rankose", "Vokiečiai užėmė Narvą ir rusai atkirsti", "Vokiečiai sumušti ir rusai jau Rytpriusiuose!" ir t.t. Bet kaip iš tikrųjų? Vokiečiai dar vis prie Tartu, Estija dar vis padalinta į dvi dalis. Vokiečiai nebėga, bet jie ir nešistumia pirmyn. Pasklidę gandai yra paskleisti arba komunistų agentų arba nusiklausius suomių radijo, kuris dabar tris kartus į dieną perduoda žinias estų kalba. Melagingų komunistų pranešimų motyvai labai aiškūs, bet kuriems velniams tie optimistiški ir nepagrįsti pranešimai iš Suomijos? Gal mūsų šiauriniai broliai nori mus paguosti, padrausinti? Tai yra meškos patarnavimas, nes tais pranešimais jie sužadina iliuzijas, kurių pasekoje dar labiau liejasi estų kraujas.

(Bus daugiau)

Vokietės moters 'anatomija'...

Vokiečiais domisi visas pasaulis. Dar neseniai traukinyteko išsikalbėti su afrikiečiais, Jis nustebo, kai prieš jį sėdintis su N.Y. Herald Tribune jį prašnekino ir pasisakė esąs JAV pilietis. O Tamsta? Aš iš Nigerijos respublikos ir mūsų finansų ministro pavedimu -- jis dabar Bonnoje -- vykstu į jūsų miestą savo kraštui užsakyti mašinų. Pasikaibėjimas truko neilgai, jau ir nigeriečio norimas pasiekti miestas, ir jis vis stebi popieriaus lape užrašytą miesto pavadinimą ir įmonės adresą. Kai jam surandu taksi ir šoferiui nurodau, kur vykti, nigerietis išsitraukia vizitinę kortelę ir kviečia kada užsukti į Nigeriją. Mielai ir -- good bye.

Taigi, beveik nėra mėnesio, kad į Bonną nepakliūtų įvairių afrikinių valstybių pareigūnai, o vokiečiai pinigų žarsto milijonais ir milijonais. Jie turtingi ir dar nežinia kada jų gerovė pradės slinkti žemyn.

Užsieniečių akyse vokiečiai, tai -- naciai (pakanka pažvelgti į JAV miestų knygų kioskus ar revanšistai (pasiklausykite sovietų radijo), ar žmonės su smunkančia morale, su vis augančiu jaunimo nusikalstamumu, su pačiais menkiausiais filmais visoje Europoje. Nuomonėmis apie vokiečius, jų papročius, elgesį, kultūrą ir kt. susirūpino patys vokiečiai ir vienas jų plačiausiai skaitomų iliustruotų žurnalų, "Der Stern", buvo paskelbęs vieno apklausinėjimo instituto duomenis. Tūkstančiai asmenų buvo apklausinėjami ir tai kas patirta, vietomis pasirodo begalo keista, neįtikima, net juokinga, bet -- tai tikra. Pasirodė, kad ne tik patys vokiečiai, bet ypač užsieniečiai dažnai apie vokiečius -- moteris ir vyrus -- bėdavo susidare klaidingą ar kreivą vaizdą. Pvz. ar žinoma, kad 2% vokiečių studentų nėra net girdėję Thomas Mann vardo?

VYT. ALSEIKA

Dirvos korespondentas
V. Vokietijoje

Šį kartą pateikiame tik vieną to apklausinėjimo duomenų dalį. Pirmiausia šis apklausinėjimas parodė, kad šių dienų Vak. Vokietijoje moterys sudaro gyventojų daugumą -- jų esama net 54,5%. Pačios moterys vertina charakterį -- šis esąs svarbiausias moters atributas. Čia tenka tikėti, nes charakterį, bet ne, pvz. vad. sexą, pirmoju vieton išskėlė net 78% apklaustųjų moterų. Tik kas dvilikoji moteris daugiau vertina "gerą išvaizdą", o kas dvidešimtoji norėtų pasižymėti įmantria, sakykime sophisticated elgsena ar kuriomis nors dvasinėmis vertybėmis. Tai vertinimai, kurie labai skirtingi nuo ligšiolinių britų pažinių -- šie vokiečių moterį pirmoje eilėje laiko "sexy", romantiška būtybe, moteriška ir joms priskiria gerą skonį.

O dabar meskime žvilgsnį į vidutinės vokiškosios Gretchen vaizdą ir štai kas paaiškės (duomenys vis paremti minėto apklausinėjimo statistika): moters vidurkio amžius -- 34 m. Iš šimto federalinės Vokietijos piliečių -- moterų jū, pagal statistiką, rasi 65 išteklėjusias, iš jų 81 bus lankiusi pradžios mokyklą, 78 mieliai verda virtuvėje, tačiau vos 21 rūko. Vokietė statistiniai turi vos 1,3 vaikus, nors ji pageidautų 2,5. Iš 100 moterų 25 susikalba svetima kalba ir iš jų 11 valdo automobilį. Didesnė vokiečių dalis -- brunetės, 24 iš šimto dažo plaukus, 44 naudoja lūpų pieštuką ir priešingai įvairioms nuomonėms, daugumos vokiečių akyse -- tamsios. 41 iš 100 moterų pati siuvasi rūbus.

Susipažinę su šiuo "anatominiu" vokiečių moters vaizdu davo-

baur pridurkime, kad įstaigose ar įmonėse šių dienų Vokietijoje iš viso dirba 9,4 milijonai moterų ir tai reiškia, kad kas antra moteris kur nors dirba už namų ribų. Tai didelis procentas (JAV dirba 25% moterų) ir vokiečių čia praneša tik komunistinių kraštų moterys. Jau susidaro įspūdis -- matyt, tos moterys labai darbščios ir linkusios "daryti pinigą"? Čia vėl tenka patikslinti: iš tų 9,4 mil. dirbančių moterų daugiau kaip trys milijonai neturi kitos išeities -- jos arba neištekėjusios arba našlės ir joms dažniausiai jau nebėra galimybių nei progų susirasti vyrą, kuris jas galėtų išlaikyti. Čia bus prisidėję ir abu didieji karai su jų karčiaisiais patyrimais.

Taigi, moterų dirba tiek daug, kad jos lengvai galėtų paskelbti streiką ir bematant Vokietijoje sustotų produkcija, administracija, susisiekimas ir kt. Tačiau... jos nestreikuoja, nors pagrindo streikui būtų. Kodėl? Nors vokiečių konstitucijoje kalbama apie lygų atlyginimą už vienodą darbą, tačiau tai, matyt, neliečia vokiečių moterų. Jų atlyginimas menkesnis, nes pvz. jei įmonės techninis tarnautojas į savo namus kas mėn. atsigabens 850 DM grynais, tai tokį patį darbą atliekanti moteris turės pasitenkinti 550 markėmis. Prekyboje vyrų uždarbiai siekia 700 DM., o moterų -- vos 250. O pramonės įmonėse moterų atlyginimai 15-33% mažesni už jų bendradarbių vyrų.

Kodėl tokia nelygybė? Aiškina, kad moterys labai retais atvejais pasiekia vadovaujančias vietas, bent tokias, kur joms jau turi paklusti tarnautojai -- vyrai. Tad nereikia stebėtis, kad iš 11,202 teisėjų tėra vos 301 moteris, o iš 6340 vyrų profesorijų ir docentų universitetuose vos 186 moterys.

Vokiečių įmonių vadovai jums paaiškina, kad kitaip ir būti negali, nes... moterys kitokios negu vyrai. Jie jums pacituos brošiūros apie "Jaunąjį ūkį" teiginius ir iš jos paaiškės, kad moterys iš viso mažesnės, kad moters kūnas teturi 35% raumenų (o vyrų -- 41%), kad moters raumenų jėga siekianti tik du trečdalius vyro pajėgumo, kad moters kraujyje esama 30% mažiau raudonųjų kraujo rutuliukų, kad

Grupė philadelphiečių lietuvių paskutiniame rudens piknike. Sėdi iš kairės: I. Stiklorienė, J. Stelmokienė, Rukšienė, J. Stelmokas, O. Mošinskienė ir J. Stiklorius.

jos plaučiai 20% mažiau išvystyti, kad jų ir rankos ir kojų strum. pesnės, ir, kas esą svarbu, jos greičiau pavargsta, turi didesnį palinkimą į nervų susirgimus bei labiau dvasiniai jautrios. Čia ir daroma išvada, kad moterims ir neverta galvoti apie lygybę profesiniame darbe -- tai tėra iliuzija!

O pačiame darbe vokiečių moterys, pasirodo, be jokio murmėjimo pakelia dažnai nelengvą darbą. Tik kas trečioji moteris tikisi iš prof. sąjungos darbo sąlygų pagerėjimo, o du trečdaliai moterų visai patenkintos darbu. Tiesa, 3,7 mil. neištekėjusių moterų, dirbančių Vokietijoje tikisi, sąmoningai ar ne, susirasti gyvenimo partnerį, bedirbant. Vargšės, jos nenujaučia, kad čia galimybės nuolat mažėja, o žinomo sociologo J. Bodamer teigimu, ilgai profesiniai dirbusios moterys nebetenka moteriškumo, jos virsta agresyviomis.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
PRENUMERATĄ

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS SUAŽIAVIMAS

Rugsėjo 14 d. Chicagoje įvyko metinis ALT suvažiavimas. Dalyvavo ALT nariai -- iš Detroito, New Yorko, Wilkes Barre, Mahanoy City, Chicago, viso atstovų ir pavaduojančių įgaliotinių 42 asmenys.

Suvažiavimui pirmininkavo L. Šimutis, dr. P. Grigaitis, dr. K. Drangelis ir T. Blinstrubas. Sekretoriavo R. Mieželis ir St. Rauckinas. Rezoliucijų komisiją sudarė inž. E. Bartkus, dr. P. Grigaitis, dr. T. Remeikis, J. Zuris ir dr. V. Šimaitis.

Suvažiavimui metinę veiklos apyskaitą padarė ALT pirmininkas L. Šimutis, finansinį pranešimą Finansų sekretorius J. Talalas ir išdėstė globėjų vardu -- dr. Br. Nemickas. Visi pranešimai buvo vienbalsiai priimti. Be to buvo išklauti 3 referatai -- "Tarptautinės politikos raida ir mūsų akcija" -- dr. P. Grigaitis, "ALT ateities veiklos planai" -- inž. E. Bartkus ir "ALT informacinio darbo organizavimas" -- dr. T. Remeikis. Suvažiavimas, išklautęs Valdybos pranešimų ir referatų bei apsvaustę visus veiklos klausimus, priėmė keletą rezoliucijų:

* Įpareigoti ALT Valdybą stiprinti priemones koordinuoti JAV esančių organizacijų politinį darbą;

* Įpareigoti ALT Valdybą dėti visas pastangas, kad ALT skyriai ir kooperuojančios organizacijos laiku atsiskaitytų iš surinktų laisvinimo reikalams aukų ir pasisakė, kad aukų skirstymas įvairiems tikslams nėra skyrių ar kooperuojančių organizacijų kompetencijoje, bet priklauso ALT centrui;

* Paveisti ALT Valdybai paimiti dėmesį ir pritaikyti praktiškai veiklai išskeltus informavimo darbo uždavinius ir juos vykdyti;

* Plėsti ALT veiklą, kreipiant dėmesį į jaunųjų lietuvių intelektualų įtraukimą į darbą ir priėmimą naujų organizacijų ALT sudėtin;

* Šaukti visuotinę lietuvių kongresą 1964 m. Washingtone, ir stengtis jį padaryti bendra didele

lietuvių manifestacija;

* ALT Valdybai, skyriams ir kooperuojančioms organizacijoms suvažiavimas vienbalsiai pareiškė padėką ir kviečia lietuvių visuomenę visomis išgalėmis remti toliau ALT darbą.

Suvažiavimas pasiuntė sveikinimus ir padėką JAV Prezidentui J.F. Kennedy, Valstybės sekretoriui Dean Rusk.

Suvažiavimą asmeniškai sveikino: savo ir Lietuvos atstovo vardu, Lietuvos Generalinis konsulas Chicagoje dr. P. Daužvardis, VLIK vardu advokatas dr. K. Šidlauskas, LB Centro valdybos vardu J. Jasaitis, Lietuvių Fondo -- T. Blinstrubas.

Raštu sveikino Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas V. Šidzikauskas, BALF pirmininkas prel. J. Končius, vyskupas V. Brizgys ir LB JAV Tarybos pirmininkas St. Barzdukas.

Suvažiavimas išrinko sekančioms metams šios sudėties ALT Valdybą: inž. E. Bartkus, T. Blinstrubas, P. Dargis, dr. K. Drangelis, dr. P. Grigaitis, dr. T. Remeikis, inž. A. Rudis, dr. V. Šimaitis, L. Šimutis, J. Talalas ir M. Vaidyla. Išdėstė globėjais -- adv. St. Bredes, jr., W. Kvetkas, dr. B. Nemickas ir B. Pivaronienė. (alt)

CHICAGO

• Inž. Vaclovas Mažeika. Korp! Neo-Lithuania Vyr. Valdybos pirmininkas. Pakaitė adresą. Naujas adresas sekantis: 7310 S. Maplewood Ave., Chicago, Illinois, 60629. Tel. PR 6-8206.

• Mokytoja G. Česienė pakviesta Dariaus - Girėno šeštadieninėje lituanistikos mokykloje dėstyti lituanistikos dalykus. Ponia G. Česienė yra energinga, patyrusi, darbšti mokytoja, aktyvi skautų ir visuomenės veikėja.

TORONTO

SUKURĖ ŠEIMĄ

Plačiai žinomų visuomenininkų Veros ir Kosto Kalandrų sūnus Arvydas rugsėjo 21 d. šv. Jono Krikštytojo parapijos bažnyčioje susituokė su torontiečių Emilijos ir Jono Aleksų dukterimi Ramute. Povestinės vaishės, kurios buvo šaunios ir gražiai paruoštos, vyko tos pačios parapijos salėje. Vaisių mefų jaunoji pora susilaukė daug sveikinimų su gražiausiais ir geriausiais linkėjimais jų ateičiai.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti Dirvą

PASIGEDOTE JŲ?

Idomu sužinoti, ar jie mėgsta studijas... ar jie gerai įsikūrę... kaip jiems sekasi... ar jiems ko nors reikia? Užmiestinis pasikalbėjimas suteiks jums atsakymus. Skambinkite dažnai... nes tai kainuoja taip mažai. Ir vartokite tiesioginį užmiestinį ryšį. Jis paprastas, kaip a-b-c.

OHIO BELL
complete communications
for home • business • community

SAVINGS DEPOSITS
RECEIVED THROUGH
OCTOBER 10th
WILL EARN INTEREST
FROM OCTOBER 1st

WE WELCOME YOUR DEPOSITS

GEN. MOSES CLEVELAND

The Cleveland Trust Company
FOUNDED 1834
THE BANK FOR ALL THE PEOPLE

Member Federal Deposit Insurance Corporation

LIONĖS JUODYTĖS KONCERTAS-REČITALIS

įvyksta sekmadienį, 8:30 val. vakare,
1963 m. rugsėjo 29 d., TOWN HALL,
113 WEST 43rd STREET, N. Y.

Bilietai gaunami Darbininko redakcijoje 910 Willoughby Ave., Laidotuvių įstaigose -- Marytė Shalinskas 81-02 Jamaica Ave ir A. Aramiškis 123 Metropolitan Ave., Mrs. A. Ginkas 195 Grand St., A. Mathews 256 Union Ave., Mrs. Misunas Ray's Liquor Store 103-55 Lefferts Blvd., Radijo dr. J. J. Stukas 1261 White St., Hillside, N. J.

Bilietai kainą \$4.00 Loge, \$3.00 ir \$2.50 Orch., \$1.75 ir \$1.25 Balcony.

Maloniai kviečia visus atsilankyti.

Rengimo Komitetas.

Clevelando lietuviai tautybių pasirodyje

Clevelando birutininkės atstovavo lietuvių tautų pasirodyme rugsėjo 13 ir 14 dienomis 1963 m. Statlerio viešbutyje. Iš šalies žiūrint, atrodo, kad menkintis uždavinėlis, bet jei kiek žmoniškiau atlikti ir palyginus su maža saulele pagelbininku, tai užtenka ir darbo ir rūpesčių dirbantiems.

Malonu konstatuoti, kad Tautybių Centras lietuvių grupę buvo patenkintas ir aukštai vertino mūsų pasirodymą. Taip pat Centras pasidžiaugė ir dėkojo už programą televizijai, nes jie gauna daug pagyrimo komplimentų. Programą atliko solistė G. Vasilauskienė iš Australijos ir žinomos tautinių šokių išpildytojos Jokūbaitytės.

Lietuvių skyrius tautybių pasirodyme susidėjo iš dviejų dalių: lietuvių liaudies meno skyrius ir kepsnių gaminiai.

Meno skyriuje buvo įvairių spalvų gražiai išdėstyti gintaro išdirbiniai, medžio raižiniai, juostos, takeliai, serverėlės, lietuviškais raštais degintos medžio lėkštės, keramikos dalykėliai, lietuviškais raštais įsiuvinėti puošnūs albumai, ir visa tai pačių birutininkių pagaminti rankdarbiai, o taip pat tik ką pasirodžius kanklių grupės, vadovaujant O. Mikulskienei įgauta plokštelė ir dar daug smulkesnių dalykų. Visą mūsų skyriui priklausančią sieną puošė gražiai suderinti lietuviški audiniai. Tautybių centras jau mums beruošiant suprato, kad ši vieta bus centru tarp visų grupių ir todėl davė net specialų prožektorių apšvie-

timą, kas kitoms tautybėms sukėlė didelio nusistebėjimo.

Kepsnių stalą puošia aukšti raguoliai, prašmatniausiai dekoruoti tortai, virš stalo įvairiaspalvės lietuviškos šiaudelių salutės ir kita. Kepsniai susilaukė didelio dėmesio ne tik iš lankytojų ponių, bet ir ponų, net paties Statlerio viešbučio virėjų. Su pilnomis uniformomis atsilankė net kelis kartus virėjai ragauti raguolių ir kitų skanumynų. O Clevelando dienraštis "The Plain Dealer" atsiuntė specialų savo fotografa padaryti kečias nuotraukas ir kartu atvyko paties laikraščio korespondentė, kuri primygtinai prašė lietuviškų kepsnių receptų. Mūsų kepsniai taip greit išnykavo nuo stalo, kad nespėjome patenkinti visų norinčiųjų. Pritrūkome!

Šiam skyriui per abi dienas vadovavo ponia Knistautienė su keliomis visuomenės ir birutinių pagelbininkėmis.

Ši paroda tęsėsi dvi dienas ir pro mūsų skyrių praėjo apie trisdešimt tūkstančių lankytojų, daugiausia amerikiečių. Tiek meno paroda, tiek kepsnių gaminiai abi dienas buvo apgulti aibės žmonių.

Daugelis klausinėjo apie lietuviškus raštus, gintaro atsiradimą Baltijos jūroje, jo apdirbimą Lietuvoje ir išplitimą įvairiuose kraštuose. Lankytojai mielai pirkė gana aukštomis kainomis mūsų gintarą, kitus meno dalykus, kurie tik buvo parduodami, o taip pat ir kanklių muzikos plokšteles, deja, kurių turė-

jome labai nedaug. Parodos ir meno skyriaus vadovė buvo Iz. Jonaitienė su reikalingais padėjėjais. Gražiai padėjo budėti, tiek parodos skyriuje tiek ir kepsnių, akademikės jaunuolės. Ačiū joms.

Labai gailla, kad parodos lankytojų tarpe lietuvių buvo labai mažai ir daugiausia senieji ateiviai ir jų šeimos net iš kitų miestų atvykę. Audiniai žavėjo žinovus, o lietuviškos moterėlės net ėmė griudintis skydamos: "tie mūsų raštai", arba "Tos šventos moterys ... kad taip gražiai viską surengėte." Tėvų žemės ugnelė dar teberusena. Jų vaikiai, nors jau ir blogai kalba lietuviškai, bet noras pamatyti šio kampelio atvedė juos čia. Veržėsi matyti ir tautinius šokius. Buvę pirmąją dieną paskelbė džiaugsmą draugams, kurių sekančią dieną prigūžėjo dar daugiau. Bet deja scenoje programos nebegalėjome parodyti.

Tokie tautybių pasirodymai Clevelande vyksta kas metai. Kadangi visuomenėje kalbama dažniausia neigiama prasme apie tuos pasirodymus, todėl mes ir norime iškelti klausimą: ar verta dalyvauti lietuviams šiuose pasirodymuose, ar verta 30 tūkstančių amerikiečių aiškinti apie Lietuvą ir lietuvių meną bei kitas vertybes? Ar verta rodyti jiems mūsų puošnius tautinius rūbus ir šokius? Klausime todėl, kad skauda širdis, kai kitas tautines grupes atstovavo net kelios organizacijos. Jų tautiniais rūbais pasipuošę vaikščiojo vadovaujant asmenys, tiek moterys tiek vyrai, sudarė ilgiausias eiles tautybių parado marše, o jų šokėjai stebino žiūrovus savo puikiais pasirodymais. Daugelis lietuviškų organizacijų gavo pakvietimus dalyvauti pasirodyme, manome, kad gavo ir lietuvių bendruomenė, bet niekas nesirijo imtis to darbo,

arba nors pasiteirauti jau mums pradėjus. Mes puikiai mokame pasirodyti savųjų tarpe, užpildyti savo spaudą nuotraukomis ir ilgiausiais straipsniais apie veiklą, bet argi to jau ir gana?

Antri metai iš eilės iš 27 tautybių lietuvių laimėjo garbės piliečio titulą. Pirmaisiais metais ponia O. Jokūbaitytė, o šiais metais laimėjo veikli jauna lietuvaitė Ingrida Stasaitė.

Kitų 27 tautybių atstovai su pavydu žiūri į šiuos mūsų laimėjimus, o mes patys to visai nevertiname. Patys didieji Clevelando amerikiečių dienraščiai keliomis progomis įdėjo birutininkių nuotraukas, parodos stalo ir mūsų garbės piliečių nuotraukas, o mūsų spauda gana santūri.

Atseit, vėl kiti metai ir vėl bus tautybių pasirodymas. Todėl mes ir klausime lietuviškos visuomenės, ar verta mums ten dalyvauti, ar verta įdėti tiek daug darbo ir pastangų, kad ir lietuvių vardas būtų įrašytas šalia kitų 27 tautybių. Ar verta?

Ta pačia proga noriu priminti, kad man, kaip birutininkių pirmininkei teko aktyviai dalyvauti šį pasirodymą ruošiant. Joks pirmininkas ar vadovas neatliks tinkamai darbo jei neturės stiprių, su gera norais ir pasižventusių talkininkų. Atsirado birutininkių ir kitų lietuvių ponių, kurios laimėdavo savo šeimas, padėjo į šoną kitus reikalus ir uoliai išdirbo net po 12 valandų be pertraukos. O buvo ir tokių birutininkių, kur savo privatų butą pavertė į kepyklą. Mielos mūsų buvusios kursantės su didžiu noru papildė mūsų gretas, pristatydamos puošnius ir skanius kepsnius. Neskaitlinga birutininkių organizacija užtat ėmėsi darbo, nes juto turinti stiprų užnugarį, iniciatyvos atstovauti lietuvių tautų pasirodyme. Uždavins, nors nelengvas, bet prisidėjus dideliui

Alicija Šalkauskaitė, veikli Kearny, N.J., lietuvių jaunimo veikėja ir Robertas Plosikas šiomis dienomis sukūrė šeimą. Šį įspūdingą vestuvinį pyragą pagamino jaunosios dėdė Nekrošius.

Vyt. Maželio nuotrauka

Ona Mikulskienė, kurios vadovaujamas kanklių ansamblis išleido plokštelę "Lietuvos kanklės", už didelį atsidavimą kanklių muzikai iš kanklių gamintojo Pijaus Vaičiūčio, Bostone, gavo dovanų gražiai ornamentuotas kankles.

V. Bacevičiaus nuotrauka

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Paskubina jūsų siuntinį jūsų draugams ir giminėms į bet kurią SSSR dalį ----- Licensed by V. O. Vnesheposiltoz

SIUNTINIAI APDRAUSTI — PRISTATYMAS
GARANTUOTAS
— GAVĖJAS NIEKO NEMOKA —

Visuose mūsų skyriuose jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutapysite nei perkant kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siuntiniams pigiau nei bet kur kitur. Dėl papildomų informacijų ir nemokamų kainaraščių rašykite ar aplankykite jums artimiausią skyrį:

- NEW YORK 3, N. Y. — 39 — 2nd Ave. ----- AL 4-5456
- NEW YORK 11, N. Y. — 135 W. 14th St. ----- CH 3-2583
- BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Ave. ----- EV 4-4952
- BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Ave. ----- DI 5-8808
- ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant St. ----- CH 9-6245
- BOSTON, Mass. — 271 Shawmut Ave. ----- LI 2-1767
- SOUTH BOSTON, Mass. — 359 W. Broadway ----- 268-0068
- BUFALLO 6, N. Y. — 322 Fillmore Ave. ----- TL 6-2674
- CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Ave. ----- BR 8-6966
- CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halsted St. ----- WA 5-2737
- CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Rd. ----- TO 1-1068
- DETROIT, Mich. — 7300 Michigan Ave. ----- VI 1-5355
- GRAND RAPIDS, Mich. — 606 Bridge St., N. W. ----- GL 8-2256
- HAMTRANK, Mich. — 11333 Jos. Campau ----- TO 7-1575
- HARTFORD 14, Conn. — 200 Franklin Ave. ----- Tel. 233-8030, 246-0215

- IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave. ----- ES 2-4685
- YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Ave. ----- RI 3-0440
- YONKERS, N. Y. — 235 Neppenhan Ave. ----- GR 6-2681
- LOS ANGELES 22, Calif. — 960 Atlantic Blvd. ----- AN 1-2994
- LAKEWOOD, N. J. — 126 — 4th St. ----- FO 3-8569
- NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Ave. ----- BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. ----- LO 2-1446
- PATERSON 1, N. J. — 99 Main St. ----- MU 4-4619
- PASSAIC, N. J. — 176 Market St. ----- GR 2-6387
- PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave. ----- PO 5-5892
- PITTSBURGH 3, Pa. — 1015 E. Carson St. ----- HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. — 2676 Sutter St. ----- FI 6-1571
- WATERBURY, Conn. — 6 John St. ----- PL 6-6766
- WORCESTER, Mass. — 174 Millbury St. ----- SW 8-2868

Aldona Andriūšytė ir Rimas Klivėčka, abu iš Brooklyno, N.Y., susituokę Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Vyt. Maželio nuotrauka

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

skaičiui clevelandiečių ponių ir darbu ir kepsniais buvo atlikta gana gražiai. Išvardyti visų paskirai nesilimu, bet reiškiau didelį džiaugsmą dėl jų vieningumo. Į kurią tik buvo kreiptasi nei viena neatsisakė -- pažadėjo ir ištesėjo. Užtat joms priklausė didžiausia pagarba ir padėka. Ačiū, mieliosios birutininkės, ačiū visoms sesėms lietuvišioms. Linkiu, kad lietuvių garbė ir pareiga lydėtų per visą jų amžių.

Vyriškių talkos turėjome labai nedaug, todėl jų paminėjau net vardus. Visu nuodirdumtalkingininkavo mums ramovėnai p.p. A. Jonaitis ir Knistautas. Kelioms dienoms jie atsisakė namų reikalų, savo taip reikalingo jų sveikatai poilsio, ėmėsi talkos mums padėti. Dirbo paruošiamuosius darbus namuose, o rugsėjo 13 d. ankstyvą rytmetį jau jie dekoruoja mums skirtą vietovę viešbutyje. Kepsniai patys nesuskrido, čia ir vėl tie patys prieteliai daužosi iš vieno miesto galo iki kito ir t.t. Be jų pagalbos, kai kurie dalykai mums vienoms būtų buvę, kad ir prie geriausių norų, neįmanomi.

Padėka ir pagarba mano ir visų birutininkių priklauso jiems užtarnautai. Birutininkės nuodirdžiai linki "Ramovės" Sąjungai turėti daugybę Jonaičių, Knis tautų, Mykoliūnų... tada jūsų "Ramovė" būtų pažiba organizacijų tarpe, o mes turėtumėm daug daugiau draugų ir pagelbininkų.

D.L.R. Birutės Dr-jos
pirmininkė
V. Nagevičienė

NAUJOS IDĖJOS
NAUJAI ERAI
APDRAUDA?

Pasitikrink

NATIONWIDE

dėl naujų idėjų!

- AUTOMOBILIŲ APDRAUDA
- NUO GAISRO APDRAUDA
- GYVYBĖS APDRAUDA
- NAMŲ SAVININKŲ
- MOKSLO
- PASKOLŲ
- NELAIMIŲ IR LIGOS
- PENSIJOS

Nationwide turi naujų idėjų jūsų apsidraudimui, kad išpildžius bet kurį apdraudos reikalavimą už jums įmanomą mokėti. Patikrinkite jus įdomiausias planą ir kontaktukite:

L I E T U V I
JUOŽA BALNIŲ
(JOSEPH BROOKS)
5359 Decker Rd.
No. Olmstead, Ohio
Telef. 777-2155

NATIONWIDE

Nationwide Mutual Insurance Co.
Nationwide Life Insurance Co.
Nationwide Mutual Fire Insurance Co.
Home office: Columbus, Ohio

EAST CLEVELAND—13515 EUCLID AT SUPERIOR

SAVINGS
EARN

4 1/2%

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL 2:30 P. M.

**SUPERIOR
SAVINGS**

HOME AND REMODELING
LOANS

IN TOWN OFFICE—6712 SUPERIOR AT E. 68TH

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Juozas J. Bachunas, PLB pirmininkas rugsėjo 28 d. atvyksta į Clevelandą dalyvauti solistės G. Vasiliauskienės koncerte, kurį ruošia ALT S-gos Clevelando skyrius.

• Į solistės G. Vasiliauskienės koncertą šį šeštadienį, rugsėjo 28 d., Šv. Jurgio parapijos salėje, bilietus galima įsigyti Dirvoje nuo 9 val. ryto iki 3 val. p. p. Vakare bilietai bus parduvinėjami prie įėjimo.

Koncerto pradžia 7:30 val. vak. Salės durys atdaros nuo 7 val. vak.

Po koncerto šokiai ir bendros vaišės.

Solistės G. VASILIAUSKIENĖS koncertas Detroito praėjo nepaprastai dideliu pasisekimu. Publika tiek soliste, tiek jos akompaniatoro buvo labai sužavėta ir eina kalbos apie to koncerto pakartojimą Detroito.

Didelį dėmesį solistei ir jos atliktai programai skyrė jaunimas, kurio publikoje buvo netikėtai daug.

Pirmasis viešnis iš Australijos pasirodymas Detroito rodo, kad jos koncertai bus tikra meno šventė daugelyje lietuvių kolonijų, kur tik jai sudarytos sąlygos koncertuoti.

Skautės ruošiasi madų parodai

Neringos Skaučių Tunto Tėvų Komitetas sparčiai ruošiasi artėjančiam madų vakarui-baliui, kuris įvyks š. m. spalio mėn. 12 d., Šv. Jurgio parapijos salėje. Praėjusį šeštadienį neringietės susirinko p. Plodžinskų nesenai įsigygame name 1844 Rosemont St. pasirodyti savo rūbus bei

Rugsėjo 21 d. Clevelande susituokė Roma Staniškytė ir Egidijus Žilionis, lydimi pamėgusių ir pabrolių A. Barzdukaitės, Z. Zabieckio, V. Žilionytės ir R. Babicko išeina iš Šv. Jurgio bažnyčios.

pasimokyti grakštaus vaikščiojimo ir laikyenos. Tiesiog nuostabu, kiek daug puikių rūbų pasirodė atidarius dėžes, lagaminus, o dar nuostabiau, kad lietuvaits, nors amžiumi jaunos, savo gabumais siuvimo mene bei gerame skonyje pralenkia net ir labiausiai prityrusias mamytės. Gražu, kai jaunimas noriai jungiasi prie vyresniųjų prisidėdamas ne tik naujom idėjom, bet ir darbu.

Madų vakaro programoje numatoma parodyti įvairių provincijų lietuviški tautiniai rūbai, darbo, sporto, išeiginiai bei vakariniai apdarai. Programą praves I.

Stasaitė. Muziką, kuri sudarytų nuotaikingą foną mūsų grakščiom madų parado dalyvėms, ruošia skaut. Rėkus. Salę artėjančio rudens motyvais dekoruoja A. Muliolis.

Į Neringos Skaučių Tėvų Komiteto madų vakarą-balių bilietus iš anksto galima įsigyti pas pirm. J. Stugienę, tel. SW 5-4676, išd. Z. Plodžinskienę, tel. GL 1-0883, Patria delikatesų krautuvėje. Šeštadienį a.s. juos galima gauti ir DIRVOS redakcijoje.

Mirė Vytautas Jablonskis

Pirmosios Lietuvos Karo Mokyklos laidos karininkas, aviacijos majoras Vytautas Jablonskis mirė Clevelande, rugsėjo 25 d., ištiktas širdies smūgio.

Buvo susilaukęs 65 m. amžiaus. Velionis yra mūsų žymaus kalbininko Jono Jablonskio (Rygiškių Jono) sūnus.

Laidotuvių rūpinasi Della Jakubs and Son laidojimo namai, 6621 Edna Ave.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, rugsėjo 28 d., 10 val. ryto.

• Organizacijų atstovų pasitarimas Vliko dešimtmečiui paminėti rugsėjo 22 d. Sutarta, kad minėjimą rengs ALT Clevelando skyrius.

• Vysk. Valančiaus Lituanistinė mokykla pagerbė savo mokytoją ir tautinių šokių grupės vadovę Ingridą Stasaitę, jai laimėjus iškilčiausios pilietės titulą.

• Lietuvių berniukų choras giedos per 10 val. pamaldas Naujosios parapijos bažnyčioje, rugsėjo 29 d. Berniukų chorui vadovauja p. Brazaitienė.

• Pranas Stempuzis, tarnybos reikalais išvykęs į saulėtą Floridą, siunčia savo sveikinimus Dirvai ir jos skaitytojams.

• Atkreipkite dėmesį į Dirvos 108 nr. tilpusią anketa. Penki įdomiausi atsakymai bus atrinkti ir patalpinti šiame laikraštyje. Atranką atliks komisija, kurią sudaro p. Ona Karpienė, p. Emilija Žitkienė ir p. Vl. Braziulis.

Anketa liečia Jūsų apsirūpinimą elektrinėmis namų apyvokos priemonėmis

ir Jūsų pamėgimą gyventi elektros pagalba. Išpildę anketa, nedelsiant siųskite šiuo adresu:

Dirva, 6907 Superior Av., Cleveland, Ohio, 44103.

Atrinkus 5 geriausius atsakymus, atsakymas su Jūsų nuotrauka bus patalpinamas laikraštyje. Jūs taip pat gausite dovanų — elektrinį kavai virdulį.

Visa kita informacija bus laikoma konfidencialia, Jūs nebūsime varginami jokių pardavėjų ir nebūsime įtraukiami į jokių prekybos sandėrius. Tačiau aktyviai dalyvaudami šiame konteste, Jūs prisidėsite prie reklamos būdų parinkimo ir tuo pačiu prisidėsite prie Dirvos palaikymo.

Lietuvės — namų šeimininkės, maloniai prašomos šią paslaugą lietuviškam laikraščiui atlikti.

• Lithuanian Vilage Inc., banketui, kuris įvyks spalio 19 d., Lietuvių salėje, bilietai jau gaunami Lietuvių Klube ir pas direktorius.

Banketo metu programą atliks svečias iš New Yorko — aktorius Vitalis Žukauskas.

Kadangi Lietuvių salėje vietos ribotos, bilietus ir stalus banketui patartina jau dabar įsigyti.

• Dirvos redakcija prašoma pranešti, kad 108 nr. tilpusioje nuotraukoje iš Tautybių šventės Clevelande matomos birutininkės I. Jonaitienė ir V. Nagevičienė. P. Ona Jokūbaitienė yra praeitų metų, o Ingrida Stasaitė šių metų iškiliausios Clevelando pilietės.

IŠNUOMOJAMAS 5 KAMBARIŲ BUTAS

virš Superior Savings & Loan Assn. patalpų, East 68 ir Superior Ave. kampas.

Teirautis telefonu: HE 1-2497

GERI NAMAI

Plytinis, 3 metų senumo. 2 miegamieji žemai, 2 viršų, padalintas rūsys, netoli Euclid Ave., dabar neapgyventas.

Labai geroje gatvėje plytinis 3 miegamųjų, švarus, 2 garažai, prie E. 185 gt.

Par duodamas palikimas E. 185 gt. Didelis namas ir priedų komercinis sklypas, netoli Neff Rd.

Tarp E. 185 gt. ir Lake Shore Blvd. turime didelį namą, dabar neapgyventas, priedų sklypas.

Norintieji pirkti ar parduoti, prašome sustoti, ar paskambinti

EAST SHORE REALTY Juozas Mikonis — Realtor United Multiple Listing Service

780 E. 185 gt. IV 1-6900 ar KE 1-2190

NAMAS IR PREKYBA

Groewood Avenue, prie Lake Shore Blvd. — puikus mūrinis pastatas su 24x50. Krautuvė ir 6 erdvių kambarių butų viršų — rūsys — dvigubas garažas. \$23,500 kainą apima visą pastatą, inventorių ir prekes.

STAKICH REALTORS 804 E. 185 KE 1-1934

PARDUODAMAS NAMAS

Savininkas parduoda 6 butų mūrinį namą, labai gerame stovyje, prie St. Clair ir Hayden gt.

Skambinti LI 1-8174.

Neseniai Toronte susituokė clevelandietis Romas Apanavičius su torontietė Dana Elijošute, R. Apanavičius priklauso Čiurlionio ansamblui ir yra Vaidilos Teatro vienas pirmiausių aktorių. Jis studijuoja chemiją John Carroll universitete. Jaunoji Dana, studijavusi fortepijoną Toronte Muzikos Konservatorijoje, studijas žada tęsti Clevelande.

Kviečiu į solistės G. Vasiliauskienės koncertą

PLB valdybos pirmininko Juozo J. Bachuno žodis Clevelando lietuviams, pasakytas rugsėjo 27 d. per Tėvynės Garsų radiją.

Esu didžiai dėkingas p. Stempuziui už suteiktą man progą į Jus kalbėti Australijos lietuvių reikalais. Išsiskleidę po visą Australiją, lietuviai ten skaičiuoja apie 10,000 sielų. Pirmą kartą lankiausi Australijoje prieš 5 metus, o antra kartą gruodžio mėn., 1962 metais, kuomet ten išbuvau 7 savaites ir svečiavausi visose didesnėse lietuvių kolonijose. Šiandien lietuviai, kaip dar niekada savo istorijoje, yra išsibarstę po visą platų pasaulį, po visus žemynus. Laikui bėgant, vis dar nematant apčiuopiamų vilčių jiems greitai susirinkti į savo gimtinę Lietuvą, jie netrukus gali visai išsibirstyti, vieni nuo kitų

HOUSE FOR SALE

NORTH ROYALTON BRICK Ranch. Owner transferred. 6 rooms, attached 2 car garage, carpeting, drapes, fenced play area, fallout shelter. Make offer. 12613 Ridge Road. BE 7-5838 (109, 110)

BY OWNER Must move. Under 30,000. 3 bedrooms, sunken 25x15 family room with fireplace, enclosed porch. Thermopanes throughout, pool and tennis courts. 100x200 lot. JA 6-8802. (109, 110)

FOR SALE 7 room single, double garage, new plumbing, full basement. Near St. Vitus and St. George Churches. Call UT. 1-8288. (109, 110)

RYTŲ RAJONE. Savininkas. Didelis 2 seimų. Buves 4 butų. Reikalingas remontas. Privalo parduoti, kad su tvarkius palikimą. Duokite siūlymą. RE 4-3912. (110, 111)

BRICK ranch, 6 family size rooms; basement; 1 1/2 baths; wooded lot 81x286, attached garage; \$24,400 or make offer. Highland Hts. Immediate occupancy. 442-9235.

OWNER MAPLE Heights; Large 6 room colonial. A-1. Carpeting, drapes throughout. Panded recreation room, many extras. 663-9395.

W. 102: 4 bedrooms, bath, garage, basement, carpeting. Near schools and churches. Under \$11,000. 885-4968.

Skaityk ir platinink DIRVĄ

nutolti, pasimesti, o naujai gimusios kartos nebesusiprasti ir niekada nebesusitikti.

Mano didelis noras buvo kiek pasitarnauti tokiam uždaviniui: suvesti lietuvių į krūvą, supažindinti vienus su kitais, atnaujinti senas pažintis ir užmegsti naujas, parodyti, kad visur esame tie patys lietuviai, senos ir garbingos giminės vaikai.

Tad buvdamas Australijoje prikalbinau p. Gene Vasiliauskiene atvažiuoti į JAV ir arčiau susipažinti su JAV lietuviu. Jos dainų koncertai bus didesniuose lietuvių apgyventuose miestuose.

Esu išleides dvi knygas apie Australijos lietuvių, jų įsikūrimą ir dabartinį gyvenimą. Taipgi Australijos Lietuvių Bendruomenė išleido gražų albumą — metraštį su paveikslais ir aprašymais. Visas tas knygas galite gauti Dirvos redakcijoje.

Širdingai dėkui p. Stempuziui už davimą man progos tarti šį trumpą žodį į jus apie Australijos lietuvių gyvenimą. Taipgi dėkui lietuvių laikraščiams už davimą daug vietos su nuotraukomis ir rašiniais apie Australijos lietuvių, ypačiai Dirvai. Žinau, kad dabar Australijos lietuviai jaučiasi, jog jie nėra atskirti nuo didesnio lietuvių kamieno — JAV, Kanados ir kitų kraštų lietuvių.

Širdingai kviečiu jus visus ateiti į ponios Vasiliauskienės koncertą rugsėjo 28 d., Šv. Jurgio parapijos salėje. Po koncerto su p. Vasiliauskiene galėsite asmeniškai pasikalbėti. Iki kito karto linkiu jums visiems geros sveikatos ir niekad neprarasti vilčių, kad Lietuva bus vėl laisva...

NAUJAI GAUTOS KNYGOS,

kurias galite įsigyti ar užsisakyti DIRVOJE:

Mano Viešnagė Amerikoje, Dr. Jonas Grinius — kaina 50 c.

Panevėžys — monografija — \$6.50.

Clevelando skautės aktyviai ruošiasi madų parodai, kuri įvyks spalio 12 d. Šv. Jurgio parapijos salėje. Nuotraukoje skautės Dalia Oranaitė (prieky) ir Aldona Nasvytytė mokosi demonstruoti naujai pasiūtas sukneles.

KAS IR KUR?

Inž. Eugenijus Bartkus, buv. ALT S-gos pirmininkas, tarnybos reikalais vykdamas į New Yorką, buvo sustojęs Clevelande, aplankė Dirvos redakciją ir praleido porą valandų susipažindamas su darbu Vilties spaustuvėje ir Dirvos redakcijoje.

New Yorke inž. E. Bartkus buvo apsisistojęs pas Vytautą ir Stellą Abraičius.

Inž. Eugenijus Bartkus, turėdamas tarnybinių reikalų įvairiose JAV valstijose, niekur nepraleidžia progos atlikti visuomeninius reikalus, aplankydamas lietuvių institucijas ir veikėjus, pasiinformuodamas rūpimais klausimais ir painformuodamas kitus savo įspūdžiais ir nuotakomis ALT ir kitose organizacijose.

Inž. Eug. Bartkus šiuo metu sėkmingai vadovauja inžinerijos įmonei Chicagoje, kuri turi gražių perspektyvų augti ir plėstis.

BALFas Chicagoje aktyviai ruošiasi piniginiam vajui, kuris įvyks lapkričio mėnesį. Rugsėjo 21 d. Balfas Chicago apskr. valdyba kartu su vajuus reikalų vedėju kun. F. Gurecku ir kitais vajuus komiteto nariais aptarė pagrindinius klausimus. Tikimasi suorganizuoti 1090 rinkėjų ir surinkti apie 25,000 dolerių.

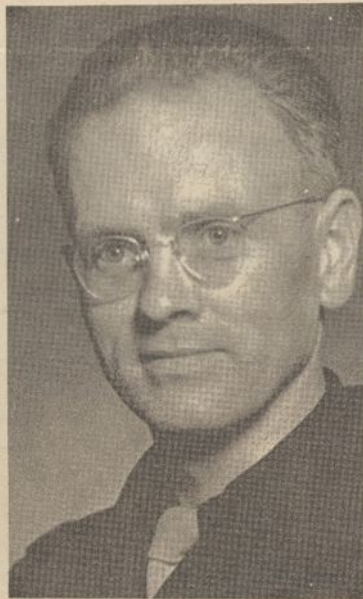
Danutė Sirusaitė, Elenos ir Jurgio Sirusų dukra, prieš tris metus atvykusi iš Lietuvos, pradėjo studijuoti kalbas Hunter kolegijoje, New Yorke, N. Y.

Danutė trijų metų laikotarpį baigė aukštesniąją mokyklą, yra uoli tautinių šokių grupės dalyvė ir Korp! Neo-Lithuania narė.

Vytautas Žukauskas, turįs daugelio metų didelį prityrimą siuntinių į Lietuvą siuntimo srityje, nuo š. m. rugsėjo mėn. 16 d. dirba naujoje vietoje, vienintelėje Vnešposyltorgo licenzuotoje lietuvių firmoje Chicagoje ir registruotoje Department of Justice ir paskelbtoje Department of Commerce biuletenyje, Cosmos Parcel Express Corp., 2439 W. 69 St., Chicago, Illinois, 60629. Tel. WA 5-2737.

Andrius Mironas, Dirvos bendradarbis iš Los Angeles, išvyko ilgesnei kelionei, kurios metu aplankys Chicago, Bostoną, New Yorką, New Orleansą, Washingtoną, Dallas ir kitus miestus.

Atostogų metu teks atlikti dar vieną tėvišką pareigą — išleisdžiant dukrą už Jono Kęstučio Norvaišos. Jaunosios poros vestuvės įvyks Philadelphiajį spalio 5 d. J. K. Norvaiša yra veiklus Philadelphiajos lietuvių organizacijų narys.

Marijonas Šnapštys, detroitiešis, įstojo į Lietuviių Fondą, įnešdamas 1.000 dolerių.

M. Šnapštys baigęs Vytauto Didžiojo Universiteto Teisiių Fakultetą Kaune, buvo teisėju, tardytoju ir Vilniaus apyg. teismo prokuroro padėjėju.

Detroito lietuvių namų įsigijimo talkai jis vėra surinkęs apie 4.000 dol. ir ne mažai savų pridėjęs.

L. F. šiuo metu turi 301 narį ir fondo suma siekia 87.000 dol.

Rezoliucijoms Remti Komitetą didesnėmis pinigėmis aukomis parėmė: prel. I. Albavičius, dr. Z. Rudaitis, dr. W. J. Kirstuk, dr. A. Martus, dr. A. Miliauskas, V. Šmulskštys, dr. V. J. Bieliauskas, kun. M. Čyvas, B. G. Sitko ir kiti.

Rezoliucijoms Remti Komiteto nariai aptaria finansinius reikalus. Sėdi iš kairės: A. Markevičius, K. Liaudanskas, A. Latvėnas, pirm. L. Valiukas, J. Petrauskas, dr. Z. Brinkis ir R. Bureika. Komiteto darbas reikalauja nemažai lėšų, tad visi geros valios lietuviai prašomi nors ir nedidele auka paremti šį darbą. Aukas siųsti: G.A. Petrauskui, komiteto išdininkui, 3442 Madera Ave., Los Angeles, Calif., 90039. L. Kančausko nuotrauka

LOS ANGELES LIETUVIŲ ŽINIOS

LIETUVIŲ DIENA

Los Angeles Breakfast kluban virš 800 svečių sutraukusi Californiajos Lietuvių Diena, rugsėjo 8 praėjo lietuviško solidarumo ir tautinio pasididžiavimo ženkle. Šventę organizavusi LB Los Angeles apylinkės valdyba, remiama veik visų patriotinių lietuvių organizacijų, idėjusi daug rūpesčio ir pastangų, kad Lietuvių Diena taptų reikšmingu kolonijos kultūriniiu įvykiu.

Iškilmės buvo pradėtos viešnios iš Kanados dail. A. Tamošaitienės meno parodos atidarymu.

J. Briedis, Detroitie su-rado 10 asmenų, kurie savo aukomis parėmė Rezoliucijoms Remti Komitetą. Daug kas iš geros valios lietuvių galėtų tai padaryti.

F. D. Prekerytė ir D. Gustaitė, abi iš Los Angeles, isijungė į Rezoliucijoms Remti Komiteto vadovybės narių eiles. F. D. Prekerytė, neseniai atvykusi iš Hartford, Conn., lektoriuma UCLA ir kartu ruošiasi doktoratui; D. Gustaitė studijuoja farmaciją USC universitete ir aktyviai reiškiasi skautuose.

Saulius Vydas, Ann Arbor, Mich., tenyškio universiteto studentas, rašo Rezoliucijoms Remti Komitetui: "...Keletas kitų studentų ir aš norėtumėm prisidėti prie Jūsų veiklos..." Rezoliucijoms Remti Komitetas kviečia atsiliiepti ir kitus studentus. Rašyti: Miss Birutė Lembergas, 1928 South Beverly Glen Blvd., Apt. 11, Los Angeles, California, 90025. B. Lembergaitė, viena iš komiteto vadovybės sekretorių, studijuoja politinius mokslus UCLA universitete ir aktyviai reiškiasi skautuose.

Apylinkės švietimo ir kultūros vadovo pakviestas, įspūdingą atidarymo žodį tarė Lietuvių Dienų redaktorius poetas Bern. Brazdžionis, apžvelgdamas dailininkės nueitą meninį kelią bei paieškodamas vietos dalininkės kūrybai meno pasaulio visumoje. Trumpu žodžiume no gerbėjams padėkojo pati dailininkė.

Susidomėjimas dailės paroda buvo didelis. Parodoje buvo išstatyta 20 guašo darbų, 5 aliejaus, 8 kilimai, 2 tautiniai drabužiai ir keletas priejuosčių. Daug paveikslų išpirkta, gauta užsakymų kilmams ir tautiniams rūbams. Vėliau paroda buvo perkelta į Lietuvių namus, ir tęsėsi iki IX, 15.

Šventės programą pradėjo ir

oficialiąją dalį pradėd apyl. valdybos pirm. Antanas Skirius. Sveikinimo žodį tarė konsulas dr. J. J. Bielskis, trumpą kalbą pasakė svečias iš Urugvajaus, žymusis kovotojas už Lietuvos laisvę Pietų Amerikoje Kazimieras Čibiras-Verax.

Meninei programai vadovavo valdybos sekret. L. Žilevičaitė. Koncertinė dalis, atlikta svečio solisto iš Chicago Jono Vaznelio ir vietinės jaunos solistės Zinos Kalvaitienės, buvo aukšto lygio ir pilnai užsitarnavusi auditorijos dėmesio ir katučių.

Pertraukos metu trumpai gausią auditoriją pasveikino vienas iš įtakingiausių Kalifornijos respublikonų vadų -- Phil Bardos, pareikšdamas viltį, kad Lietuvos laisvės reikalui įneštos Kongresan rezoliucijos gaus eiga ir bus priimtos.

Brazdžionišku sugestijumu

Rašytoja Alė Rūta daro pranešimą apie Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimą Los Angeles LB namų salėje.

L. Kančausko nuotrauka

praskambėjo Lietuvos valstybinės ir daugelio kitų premijų laureato poeto Bern. Brazdžionio kūrybinis žodis.

Jaunimo ansamblio tautinių šokių grupė, vad. O. Razutienės, įspūdingai pašoko 7 tautinius šokius.

Šventę Amerikos himnupradėjo sol. inž. R. Dabšys, Lietuvos himnui baigė visa auditorija.

"IŠ SAVO POZICIJŲ NESITRAUKSIM"

Rugsėjo 14 Lietuvių namų vadovybė suorganizavo ALB Tarybos narės rašytojos Alės Rūtos ir spaudos attache Lietuvių pasiuntinybėje Urugvajuje K. Čibiro pranešimus lietuvių visuomenėi.

K. Čibiras, turįs gausias pažintis tarp Pietų Amerikos spaudos žmonių ir politinio gyvenimo vairuotojų, nupiešė gan pesimistinių politinės padėties vaizdą Pietų Amerikos valstybėse.

-- Pietų Amerikoje šaltasis karas tampa karštu, -- kalbėjo p. Čibiras. Gerai ginkluotos apmokytų teroristų gaujos iš Kubos masiniai infiltruojamos į Pietų Amerikos kraštus. Vienos jų jau veikia, kitos budi parengties stovyje.

Lietuviai komunistai esą labai dinamiški ir gerai organizuoti. Jų melo propagandą turi atremti negausūs sąmoningų lietuvių būreliai.

Kalbėdamas apie ateities perspektyvas, p. Čibiras pareiškė: -- Yra pavojus, kad šiaurės Amerika gali likti tik sala raudonojoje jūroje. Dabartinė JAV-bių politika Pietų Amerikoje pasitarnauja komunizmo stiprėjimui. Tuo viešą pasitenkinimą reiškia ir lietuvių komunistų spauda. Iki šiol teikta antikomunistinėm organizacijom parama iš JAV nuo š. m. liepos mėn. sustabdyta. Komunistų ūpas labai pakilęs.

Tačiau, Lietuvos partizanų pavvyzdžiu, mes liksime savo pozicijose, nežinrnt, kokia padėtis bebūtų -- ryžtingai pareiškė svečias.

Rašytoja Alė Rūta padarė pranešimą iš ALB Tarybos sesijos Chicagoje ir iš PLB Seimo Toronte.

Jos išvadinės mintys vertos rimto visuomenės dėmesio. Jos manymu, Bendruomenė yra pagrindinė visus lietuvių vienyjanti jėga, turinti daug pajėgių, nuoširdžių bei dinamiškų vadų ir veikėjų. Didieji Bendruomenės tikslai aiškūs: kovoti už Lietuvos laisvę, patiems nepažūnant lietuvybei.

-- Ką darome, viską darykime su meile Lietuvai, su meile lietuvybei -- įdomų pranešimą baigė prelegentė.

Diskusijose ir paklausimuose dalyvavo: Andrius, Medziukas, dr. Jusionis, dr. Devenis, Devenienė, Kazlauskas, dr. Milašius, dr. Raulinaitis, Motiejūnas, Gustas, Balvočius ir kt.

K.

Skaityk ir platink DIRVĄ

BEVERLY SHORES LIETUVIŲ KLUBAS

RENGIA TRADICINĮ RUDENS

KONCERTA-BALIŲ,

KURIS ĮVYKS

SPALIO 12 D., 7 VAL. VAKARE, NAUJAI ĮRENGTOSE JONYNŲ PARENGIMŲ PATALPOSE

DANA STANKAITYTĖ

KONCERTE DALYVAUJA: STASYS BARAS

IR

DANA STANKAITYTĖ

- ★ BALIUS SU VAKARIENE ĮVYKS TRIJOSE SALĖSE, SVEČIŲ PATOGUMUI VEIKS DU BARAI.
- ★ ŠOKIAMS GROS PENKIOLIKOS ASMENŲ ORKESTRAS.
- ★ BILETAIR IR STALŲ REZERVACIJA ATLIEKAMA IŠ ANKSTO PER KLUBO NARIUS.

STASYS BARAS

Los Angeles vykusioje Anastazijos Tamošaitienės meno parodoje lankytojus ypatingai žavėjo jos austi tautiniai rūbai. L. Kančausko nuotrauka